

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/136

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 29. prosinca 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Godišnje izvješće o državnim potporama za 2024. godinu***, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s člankom 17. Zakona o državnim potporama ("Narodne novine", broj 47/14 i 69/17) dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 23. prosinca 2025. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Stipu Župana i dr. sc. Terezu Rogić Lugarić, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-14/19

URBROJ: 50301-05/16-25-3

Zagreb, 23. prosinca 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Godišnje izvješće o državnim potporama za 2024. godinu

Na temelju članka 17. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, br. 47/14. i 69/17.), Vlada Republike Hrvatske dostavlja Godišnje izvješće o državnim potporama za 2024. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Stipu Župana i dr. sc. Terezu Rogić Lugarić, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2024. GODINU

SADRŽAJ

1.	UVOD	2
1.1.	METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA	4
1.2.	PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA	7
1.3.	METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA	7
1.4.	SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DODIJELJENIM DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2024. GODINU	9
2.	DRŽAVNE POTPORE U 2024. GODINI	12
2.1.	MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI	12
2.2.	KATEGORIJE DRŽAVNIH POTPORA	13
2.3.	DRŽAVNE POTPORE PREMA INSTRUMENTIMA	14
3.	POTPORE U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU	18
4.	POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA	24
4.1.	HORIZONTALNE POTPORE	26
	Horizontalne potpore u „užem smislu“	27
4.1.1.	<i>Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije</i>	<i>28</i>
4.1.2.	<i>Potpore za zapošljavanje</i>	<i>30</i>
4.1.3.	<i>Potpore za usavršavanje</i>	<i>31</i>
4.1.4.	<i>Potpore malim i srednjim poduzetnicima</i>	<i>31</i>
4.1.5.	<i>Potpore kulturi</i>	<i>33</i>
4.2.	REGIONALNE POTPORE	34
4.3.	POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	36
4.4.	SEKTORSKE POTPORE	37
	Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa	38
4.4.1.	<i>Potpore za poštanske usluge</i>	<i>41</i>
4.4.2.	<i>Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije</i>	<i>41</i>
4.4.3.	<i>Potpore prometu</i>	<i>43</i>
4.4.4.	<i>Potpore brodogradnji</i>	<i>47</i>
4.4.5.	<i>Potpore turizmu</i>	<i>48</i>
4.4.6.	<i>Potpore za sanaciju i restrukturiranje</i>	<i>49</i>
4.4.7.	<i>Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju</i>	<i>49</i>
4.4.8.	<i>Potpore za razvoj širokopojasnih mreža</i>	<i>51</i>
4.5.	POTPORE U SVRHU PODRŠKE GOSPODARSTVU U PANDEMIJI COVID-19 I ZA SUZBIJANJE UČINAKA RUSKE AGRESIJE NA UKRAJINU	52
5.	POTPORE MALE VRIJEDNOSTI	54
6.	ZAKLJUČAK	59
	PRILOG 1.	63
	PRILOG 2.	64
	PRILOG 3.	66

1. UVOD

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2024. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) izrađuje Ministarstvo financija sukladno Zakonu o državnim potporama („Narodne novine“, br. 47/14. i 69/17.; u daljnjem tekstu: Zakon) te ga je obvezno dostaviti Vladi Republike Hrvatske koja isto dostavlja Hrvatskome saboru na usvajanje temeljem odredbe članka 17. Zakona.

Izvješće je izradilo Ministarstvo financija temeljem dostavljenih i preuzetih podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti iz Registra državnih potpora i potpora male vrijednosti (u daljnjem tekstu: Registar). Registar je jedinstvena elektronička baza podataka o svim prijavljenim programima i pojedinačnim potporama te o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti na području Republike Hrvatske, a koje su u Registar unijeli svi davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti, sukladno Zakonu i Pravilniku o dostavi prijedloga državnih potpora, podataka o državnim potporama i potporama male vrijednosti te registru državnih potpora i potpora male vrijednosti („Narodne novine“, broj 125/17.; u daljnjem tekstu: Pravilnik) od 1. siječnja 2017. od kada je Registar uspostavljen i započeo s radom.

Izvješće prikazuje podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u Republici Hrvatskoj u 2024. godini iz Registra te revidirane podatke za 2023. i 2022. godinu, a navedeni podaci su prikazani sukladno metodologiji prikazivanja državnih potpora u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU). Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti, sukladno Zakonu i Pravilniku, su u obvezi unositi u Registar podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti bez odgode odnosno odmah po dodijeli, te su isključivo davatelji odgovorni za istinitost unesenih podataka i njihov pravovremeni unos u Registar, sukladno članku 5. Pravilnika i članku 14. Zakona, na temelju kojih je Ministarstvo financija izradilo Izvješće¹. Podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su davatelji unijeli u Registar, Ministarstvo financija javno objavljuje na svojim mrežnim stranicama².

Izvješće sadrži i podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u sektoru poljoprivrede i ribarstva, iako navedene potpore nisu predmet Zakona, ali sukladno Zakonu, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva je obvezno dostavljati navedene podatke Ministarstvu financija s ciljem prikazivanja jedinstvenog, sveobuhvatnog Izvješća, što uključuje i državne potpore i potpore male vrijednosti dodijeljene sektoru poljoprivrede i ribarstva na cijelom području Republike Hrvatske.

S obzirom na navedeno, i sukladno prikazu određenih podataka s izvješćima EU odnosno sukladno metodološkom usklađenju s aktualnim europskim standardima izvještavanja, u Izvješću su potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva u jednom dijelu i prikazane metodološki odvojeno od ostalih potpora gospodarskim sektorima zbog posebnih pravila koja se primjenjuju prilikom dodjele navedenih potpora i njihove specifične djelatnosti.

¹ Ministarstvo financija u Izvješću prikazuje sve podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u razdoblju od 2022. do 2024. godine, a koje su davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti unijeli u Registar do 8. listopada 2025. za sva navedena razdoblja, te podatke koje je dostavilo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva do 15. listopada 2025.

² <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/objava-podataka-o-dodijeljenim-drzavnim-potporama-i-potporama-male-vrijednosti/3555>

Stoga su u ovom Izvješću po prvi puta posebno prikazane dodijeljene državne potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva od iznosa koje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva dodjeljuje sektoru poljoprivrede i ribarstva, a koji se prema obrazloženju predmetnog Ministarstva ne smatraju državnim potporama, već ih navedeno Ministarstvo prikazuje kao poticaje i izravna plaćanja, a navedeno je objašnjeno u dijelu Izvješća o potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva.

Prikazani podaci razdvajanja državnih potpora od ostalih sredstava povezanih sa provedbom Zajedničke poljoprivredne politike (u daljnjem tekstu: ZPP), omogućiti će precizno razlikovanje različitih vrsta sredstava unutar sustava financiranja sektora poljoprivrede i ribarstva kako bi se preciznije pratila struktura i namjena navedenih financijskih iznosa, i radi samog povećanja transparentnosti u praćenju korištenja različitih instrumenata ZPP-a, usporedivosti i točnosti analiza, a samim time razdvojeni prikaz pridonosi većoj preglednosti i osigurava kvalitetniju interpretaciju podataka korisnicima Izvješća.

S obzirom da je Republika Hrvatska 1. siječnja 2023. zamijenila kunu eurom koji je od tog dana hrvatska službena nacionalna valuta i službeno sredstvo plaćanja, svi podaci koji se odnose na razdoblje prije 1. siječnja 2023., konvertirani su u euro po fiksnom tečaju koji iznosi 7,53450 HRK za 1,00 EUR³.

Pravila o potporama EU na temelju kojih su dodijeljene državne potpore i potpore male vrijednosti koje su predmet ovoga Izvješća dostupna su na mrežnim stranicama Ministarstva financija⁴, a mogu se preuzeti i na mrežnoj stranici Europske komisije⁵.

Posljednja izmjena pravila o potporama datira iz 2023. godine, a riječ je o izmjenama i dopunama Uredbe o općem skupnom izuzeću⁶ te pravilima za dodjelu potpora male vrijednosti.

Potpore male vrijednosti ili de minimis potpore mogu se dodjeljivati temeljem pravila propisanih Uredbom Komisije (EU) 2023/2831 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107.

³ Vijeće Europske unije je 12. srpnja 2022. donijelo Odluku o prihvaćanju eura u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2023., dopunu uredbe prema kojoj Republika Hrvatska postaje dvadeseta članica europodručja te uredbu kojom se utvrđuje fiksni tečaj konverzije kune u euro: 1 euro = 7,53450 kuna.

⁴ <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/pravila-o-drzavnim-potporama/461>

⁵ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation_en

⁶ Uredbu o općem skupnom izuzeću do 1. srpnja 2023., odnosno do stupanja na snagu njene dopune sadržane u Uredbi Komisije 2023/1315, činila je Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014.; u daljnjem tekstu: Uredba 651/2014), Uredba Komisije (EU) br. 2017/1084 od 14. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u vezi s potporama za infrastrukturu luka i zračnih luka, pragova za prijavu potpora za kulturu i očuvanje baštine i za potpore za sportu i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu te regionalnih operativnih programa potpora za najudaljenije regije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 u vezi s izračunavanjem prihvatljivih troškova (Službeni list Europske unije, L 156/1, od 20. lipnja 2017.), Uredba Komisije (EU) br. 2020/972 od 2. srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (Službeni list Europske unije, L 215, od 7. srpnja 2020.), Uredba Komisije (EU) br. 2021/1237 od 23. srpnja 2021. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Službeni list Europske unije, L 270, od 29. srpnja 2021.) te njene posljednje dopune sadržane u Uredbi Komisije (EU) 2023/1315 od 23. lipnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora i Uredbe (EU) 2022/2473 o proglašenju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Službeni list Europske unije, L 167, od 30. lipnja 2023.; u daljnjem tekstu: Uredba 2023/1315) koja je stupila na snagu 1. srpnja 2023. Uredba o općem skupnom izuzeću u primjeni je do 31. prosinca 2026.

i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (Službeni list Europske unije, L 2023/2831, od 15. prosinca 2023.; u daljnjem tekstu: Uredba 2023/2831)⁷ te Uredbom Komisije (EU) 2023/2832 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije na de minimis potpore koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije, L 2023/2832, od 15. prosinca 2023.)⁸.

1.1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA

Pravni temelj

Zakonom su uređene nadležnosti tijela Republike Hrvatske iz područja državnih potpora i potpora male vrijednosti, politika državnih potpora Republike Hrvatske, postupanja prije dodjele državnih potpora, vođenje evidencija te izvještavanje o državnim potporama i potporama male vrijednosti.

Pojam državne potpore

Državna potpora je sukladno Zakonu, stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od strane davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica EU u skladu s člankom 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU), a definicija je preuzeta iz članka 107. stavka 1. UFEU-a koji dodatno propisuje da su državne potpore nespojive s unutarnjim tržištem.

Korisnik državne potpore/potpore male vrijednosti sukladno Zakonu, je svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima državnu potporu/potporu male vrijednosti, bez obzira na njen oblik i namjenu.

⁷ Uredba Komisije (EU) 2023/2831 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (Službeni list Europske unije, L 2023/2831, od 15. prosinca 2023.; u daljnjem tekstu: Uredba 2023/2831) koja je usvojena od strane Europske komisije 13. prosinca 2023., a stupila na snagu 1. siječnja 2024. Navedena Uredba 2023/2831 zamjenjuje Uredbu Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (Službeni list Europske unije, L 352/1, od 24. prosinca 2013.; u daljnjem tekstu: Uredba 1407/2013) i Uredbom Komisije (EU) 2020/972 od 2. srpnja 2020. godine o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (Službeni list Europske unije, L 215/3, od 7. srpnja 2020.; u daljnjem tekstu: Uredba 2020/972) koja je važila do 31. prosinca 2023.

⁸ Uredba Komisije (EU) 2023/2832 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije na de minimis potpore koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije, L 2023/2832, od 15. prosinca 2023.), koju je Europska komisija usvojila 13. prosinca 2023., a koja je stupila na snagu 1. siječnja 2024., a koja zamjenjuje Uredbu Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. travnja 2012. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore de minimis koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije, L 114, od 26. travnja 2012.) koja je važila do 31. prosinca 2023.

Davatelj državne potpore/potpore male vrijednosti sukladno Zakonu, je tijelo državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te svaka pravna osoba koja dodjeljuje državne potpore/potpore male vrijednosti.

Kod utvrđivanja ima li državna intervencija karakter državne potpore, potrebno je za svaki pojedini slučaj dodjele državnih sredstava utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava odnosno mjera, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti te utječu li sredstva/mjere na trgovinu između Republike Hrvatske i EU:

- 1) dodjela državnih sredstava – državnom potporom smatra se mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države, odnosno sredstva nad čijom dodjelom javna vlast ima kontrolu i koja su istoj pripisiva. Državnom potporom, osim izravnih proračunskih izdataka, smatraju se i manje ostvareni ili neostvareni prihod države zbog neplaćenog poreza, doprinosa ili drugog nepodmirenog dugovanja ili neizvršene financijske obveze prema državi, prodaja nekretnina i pokretnina u vlasništvu države ispod tržišne cijene i bez provedenog natječaja i sl., te sredstva EU (npr. iz strukturnih Fondova) ukoliko nacionalna tijela imaju diskrecijsko pravo odlučivanja o upotrebi tih sredstava
- 2) ostvarivanje prednosti na tržištu – gospodarska prednost na tržištu ostvaruje se činjenicom da je korisnik potpore primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti svojim redovitim poslovanjem. Osim državnih potpora kao što su subvencije, oslobađanja od plaćanja poreza, subvencije kamata, državnih jamstva itd., postoje i ostale javne mjere koje dovode do stjecanja gospodarske prednosti te zbog toga sadrže elemente državne potpore, kao što su prodaja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja naknade za istu, dokapitalizacija poduzetnika od strane države pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor i slično
- 3) selektivnost – uvjet koji ukazuje na činjenicu da je dodjelom sredstava iz proračuna države poduzetnik/sektor doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju, a o selektivnosti se može raditi i kada postoji određeno diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore
- 4) utjecaj na trgovinu između Republike Hrvatske i EU (tržišno natjecanje) – utvrđuje se dolazi li do narušavanja tržišnog natjecanja na trgovinu između država članica EU zbog dobivene potpore poduzetniku ili proizvodnji određene robe i/ili usluge.

Državnom potporom smatra se svaka mjera dodijeljena u korist poduzetnika u smislu Zakona i pravne stečevine EU ako su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji, no ukoliko pojedina javna mjera kumulativno ne ispunjava sva četiri naprijed navedena kriterija, tada se ne radi o državnoj potpori. Odluku o postojanju ili nepostojanju državne potpore donosi Europska komisija, a može je donijeti i nacionalni sud kako to proizlazi iz Obavijesti Komisije o provedbi prava državnih potpora od strane nacionalnih sudova.⁹ Državne potpore nespojive su s unutarnjim tržištem, osim ako ne ispunjavaju uvjete spojivosti određene posebnim pravilima ovisno o vrsti potpore.

⁹ Poglavlje 3. Obavijesti Komisije o provedbi pravila o državnim potporama od strane nacionalnih sudova (Službeni list Europske unije, C 305, od 30. srpnja 2021.).

Državne potpore dodjeljuju se putem programa državnih potpora ili kao pojedinačne potpore:

- 1) Program državne potpore – pravni akt temeljem kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore
- 2) Pojedinačna državna potpora – državna potpora dodijeljena poduzetniku temeljem programa državne potpore ili poduzetniku neovisno o postojanju programa državne potpore (tzv. ad hoc potpora).

Instrumenti putem kojih se dodjeljuju državne potpore i potpore male vrijednosti prikazani su u Prilogu 3. „Instrumenti državne potpore i potpore male vrijednosti“ ovoga Izvješća.

Što se ne smatra državnom potporom

Sukladno praksi Europske komisije i europskih sudova, državnim potporama **ne** smatraju se:

- transferi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim tijelima za obavljanje djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter
- opće mjere gospodarske politike koje se odnose na sve poduzetnike i gospodarske sektore, primjerice smanjivanje opće stope poreza na dobit, doprinosa ili drugih sličnih davanja
- državne mjere koje su neutralne u odnosu na državni proračun, tzv. regulatorne mjere
- nabava robe i usluga po tržišnim cijenama odnosno tržišnoj vrijednosti
- mjere i financijske potpore, koje ispunjavaju ulaganja po tržišnim uvjetima (*engl. market economy investor principle*)
- državna jamstva ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: ako korisnik zajma nije u financijskim teškoćama, ako je korisnik zajma u mogućnosti na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, ako se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena, ako je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i vremenu trajanja i ne pokriva više od 80 posto preostalog duga ili druge financijske obveze
- sredstva dodijeljena fizičkim osobama ili zaposlenicima od koje poduzetnici ne uživaju izravnu korist
- potpore male vrijednosti (de minimis potpore) koje ne iznose više od 300.000,00 eura po korisniku i po državi članici, tijekom bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja, odnosno u iznosu ne višem od 750.000,00 eura za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Državnim potporom također se ne smatraju sredstva za pomoć kućanstvima, osobama s invaliditetom, javnim tijelima i obrazovnim ustanovama i bolnicama za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, sredstva namijenjena za obranu, javne radove i slično.

Pravila o državnim potporama ne primjenjuju se ako država „izvršava javne ovlasti“ ili ako javni subjekti djeluju „kao tijela javne vlasti“. Primjeri takvih djelatnosti su: vojska ili policija, sigurnost i kontrola zračne plovidbe, kontrola i sigurnost pomorskog prometa, nadzor radi sprečavanja onečišćenja, organizacija, financiranje i izvršavanje zatvorskih kazni, razvoj i revitalizacija javnog

zemljišta od strane javnih tijela i prikupljanje podataka za upotrebu u javne svrhe na temelju zakonske obveze predmetnih poduzetnika u vezi s objavljivanjem takvih podataka.¹⁰

1.2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Ministarstvo financija izrađuje Izvješće temeljem podataka preuzetih iz Registra, a koje su dostavili davatelji potpora o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti te temeljem podataka koje je dostavilo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

U Izvješću, Ministarstvo financija kod prikaza i usporedbe državnih potpora s osnovnim makroekonomskim pokazateljima, koristi određene podatke koji se temelje na podacima Državnog zavoda za statistiku, Hrvatske narodne banke te ostalim podacima, dok se metodologija analitičkog prikaza državnih potpora temelji na metodologiji koju koristi Europska komisija kod izrade i prikaza podataka o državnim potporama koje su dodijelile države članice u EU¹¹.

1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Državne potpore (u daljnjem tekstu: potpore) se prema metodologiji analitičkog prikaza dijele na osnovne kategorije:

1. potpore poljoprivredi i ribarstvu i
2. potpore industriji i uslugama.

Potpore s obzirom na cilj dodjele dijele se na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva i na potpore u sektoru industrije i usluga.

Potpore u sektoru industrije i usluga se s obzirom na cilj dijele na horizontalne potpore (u užem smislu), sektorske potpore, regionalne potpore, potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 i suzbijanja učinaka ruske agresije na Ukrajinu.

Horizontalne potpore u užem smislu su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, sanaciju i restrukturiranje, zapošljavanje, usavršavanje, kulturu i zaštitu baštine, rizični kapital te ostale horizontalne ciljeve.

Sektorske potpore su potpore na koje se prilikom dodjele primjenjuju posebna sektorska pravila o potporama, te se odnose na sektore i djelatnosti: kopneni promet (cestovni, željeznički i unutarnji plovni promet), pomorski promet, zračni promet, brodogradnja, turizam, financijske i poštanske usluge, sanacija i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (pojedinačne potpore),

¹⁰ Točka 17. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, C 262, od 9. srpnja 2016.).

¹¹ Izvor: mrežna stranica Europske komisije: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/scoreboard_en

kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost, javne radiodifuzijske usluge, poštanske usluge, zaštita okoliša i ušteda energije, razvoj širokopojasnih mreža i sl.

Regionalne potpore namijenjene su za poticanje gospodarskog razvoja slabije razvijenih regija koje su utvrđene kartom regionalnih potpora, a prikazane su kao posebna kategorija na način predviđen metodologijom EU. Navedene potpore pripadaju po ciljevima odnosno kategoriji namjene u horizontalne potpore te su u jednom dijelu Izvješća kao takve i prikazane.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prikazane su kao posebna kategorija radi dobivanja uvida u korištenje i namjenu potpora dodijeljenih na lokalnoj razini, a koje po ciljevima odnosno kategorijama namjene mogu pripadati u horizontalne potpore te su u jednom dijelu Izvješća kao takve i prikazane.

Potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 i za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu prikazane su kao posebna kategorija zbog situacije u kojoj se nalazilo gospodarstvo nakon učinaka pandemije, a kasnije i ruske agresije na Ukrajinu, a za njihovu dodjelu primjenjuju se posebna pravila sadržana u privremenim okvirima.

Potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore, a obzirom da se ne smatraju državnim potporama u smislu Zakona, odnosno u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, prikazane su zasebno. Potpore male vrijednosti su prikazane u Izvješću zbog velikog broja davatelja potpora male vrijednosti kako na centralnoj tako i na lokalnoj razini, te također velikog broja korisnika istih. Za navedene potpore vrijede posebna pravila te se podaci o istima nalaze u dijelu Izvješća pod nazivom Potpore male vrijednosti.

Potpore i potpore male vrijednosti mogu se dodjeljivati putem različitih oblika ili instrumenata dodjele kao što su: subvencije, neposredne subvencije kamata, porezna izuzeća i olakšice (A), udjeli u vlasničkom kapitalu, kapitalna ulaganja (B), financijski transferi, povoljni zajmovi, zajmovi poduzetnicima u teškoćama (C), izdana i aktivirana odnosno protestirana ili opozvana jamstva (D) te ostalo (E).

U Prilogu 2. ovoga Izvješća, prikazan je detaljan pregled kategorija potpora, a u Prilogu 3. pregled svih instrumenata putem kojih se potpore dodjeljuju.

1.4. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DODIJELJENIM DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2024. GODINU

Ukupne potpore dodijeljene su u Republici Hrvatskoj u 2024. godini u iznosu od 1,4 milijarde eura, s udjelom u bruto društvenom proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP) od 1,69 posto i s udjelom u rashodima države od 4,43 posto, dok su potpore po zaposlenom iznosile 842,68 eura, a potpore po stanovniku 371,57 eura.

Od ukupno dodijeljenih potpora u 2024. godini, na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi se iznos od 128,2 milijuna eura ili 8,8 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi iznos od 1,3 milijarde eura ili 91,2 posto udjela.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore u 2024. godini u iznosu od 1,4 milijarde eura u najvećem dijelu se odnose na subvencije i neposredne subvencije kamata u iznosu od 1,2 milijarde eura ili s udjelom od 82,8 posto u ukupno dodijeljenim potporama, slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s 202,9 milijuna eura ili 14 posto, povoljni zajmovi s 24,9 milijuna eura ili 1,7 posto, izdana jamstva s 19,6 milijuna eura ili 1,4 posto te kapitalna ulaganja s 1,7 milijuna eura ili 0,1 posto.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 128,2 milijuna eura te je udio navedenih potpora u BDP-u iznosio 0,15 posto dok je udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio 8,8 posto. Navedene potpore u najvećem dijelu su dodijeljene putem poreznih olakšica u iznosu od 66,2 milijuna eura ili s udjelom od 51,6 posto u sektoru poljoprivrede i ribarstva te putem subvencija od 62 milijuna eura ili 48,4 posto. Unutar dodijeljenih potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva, potpore sektoru poljoprivrede dodijeljene su u iznosu od 121,1 milijun eura ili s udjelom od 94,5 posto u sektoru poljoprivrede i ribarstva, dok su potpore u sektoru ribarstva dodijeljene u iznosu od 7,1 milijun eura ili s 5,5 posto. Unutar potpora u sektoru poljoprivrede u iznosu od 121,1 milijun eura, potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene su u iznosu od 120,8 milijuna eura ili 99,8 posto dok je ruralnom odnosno regionalnom razvoju dodijeljeno 312.587,81 euro ili 0,2 posto potpora.

Poticaji i izravna plaćanja u sektoru poljoprivrede i ribarstva, koji se dodjeljuju temeljem Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2027. kao sredstva koja Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva ne smatra državnim potporama, kako je i objašnjeno dalje u Izvješću, dodijeljeni su u 2024. godini u iznosu od 842,1 milijun eura, a udio navedenih poticaja u BDP-u iznosio je 0,98 posto. Ukoliko bi se u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2024. godini, zbrojile sve dodijeljene potpore s dodijeljenim poticajima i izravnim plaćanjima, iznos tih navedenih sredstava iznosio bi 970,3 milijuna eura.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su 2024. godini u iznosu od 1,3 milijarde eura s udjelom u BDP-u od 1,54 posto, dok je udio u ukupnim potporama 91,2 posto. Unutar navedenih potpora, posebnim sektorima dodijeljeno je 802,6 milijuna eura ili 60,8 posto udjela u navedenom sektoru, horizontalnim ciljevima, uključujući horizontalne potpore, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljeno je 515,8 milijuna eura ili 39 posto i kao potpora podrške gospodarstvu u COVID-19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu 2,5 milijuna eura ili 0,2 posto. Potpore u sektoru industrije i usluga najvećim dijelom su dodjeljivane putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1,1 milijarde eura ili s udjelom od 86,2 posto u sektoru industrije i usluga, slijede porezne olakšice sa 136,7

milijuna eura ili 10,3 posto, povoljni zajmovi s 24,9 milijuna eura ili 1,9 posto, izdana jamstva s 19,6 milijuna eura ili 1,5 posto te kapitalna ulaganja s 1,7 milijuna eura ili 0,1 posto.

Horizontalne potpore, uključujući horizontalne ciljeve, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 515,8 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,60 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 35,6 posto i udio u sektoru industrije i usluga 39,1 posto. Unutar horizontalnih potpora, na horizontalne ciljeve odnosno horizontalne potpore u užem smislu¹², odnosi se iznos od 213,5 milijuna eura ili udio od 41,4 posto u horizontalnim potporama, na regionalne potpore 134,9 milijuna eura ili 26,1 posto i na potpore na lokalnoj razini 167,4 milijuna eura ili 32,5 posto. Horizontalne potpore najvećim dijelom dodjeljivane su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 386,3 milijuna eura ili s 74,9 posto udjela u horizontalnim potporama, slijede porezne olakšice od 117,2 milijuna eura ili 22,7 posto, povoljni zajmovi s 6,2 milijuna eura ili 1,2 posto, izdana jamstva od 4,4 milijuna eura ili 0,9 posto te kapitalna ulaganja od 1,7 milijuna eura ili 0,3 posto.

Potpore za horizontalne ciljeve ili „horizontalne potpore u užem smislu”¹³ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 213,5 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,25 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 14,7 posto i udio u sektoru industrije i usluga 16,2 posto. Unutar horizontalnih ciljeva, najviše potpora dodijeljeno je za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 160,4 milijuna eura ili sa 75,1 posto udjela u horizontalnim ciljevima, slijede potpore za zapošljavanje s 39 milijuna eura ili 18,3 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima s 10,2 milijuna eura ili 4,8 posto, potpore za kulturu s 3,1 milijun eura ili 1,4 posto te potpore za usavršavanje dodijeljene u iznosu od 750.105,91 euro ili 0,4 posto. Navedene potpore dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 212,9 milijuna eura ili s udjelom od 99,7 posto u horizontalnim ciljevima te kroz povoljne zajmove 556.518,12 eura ili 0,3 posto.

Regionalne potpore dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 134,9 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosi je 0,16 posto, u ukupno dodijeljenim potporama 9,3 posto i u potporama u sektoru industrije i usluga 10,2 posto. Regionalne potpore su najvećim dijelom dodjeljivane kroz porezne olakšice u iznosu od 115,9 milijuna eura ili s udjelom od 85,9 posto u regionalnim potporama, slijede subvencije i neposredne subvencije kamata od 9 milijuna eura ili 6,7 posto, povoljni zajmovi s 5,6 milijuna eura ili 4,1 posto te izdana jamstva s 4,4 milijuna eura ili 3,3 posto.

Potpore na razini jedinica područne i lokalne (regionalne) samouprave dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 167,4 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u u iznosio je 0,20 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 11,6 posto i u potporama u sektoru industrije i usluga 12,7 posto. Instrumenti putem kojih su dodijeljene navedene potpore, najvećim dijelom se odnose na subvencije u iznosu od 164,4 milijuna eura ili s udjelom od 98,2 posto u potporama na lokalnom nivou, slijede kapitalna ulaganja s 1,7 milijuna eura ili 1 posto te porezne olakšice s 1,3 milijuna eura ili 0,8 posto.

Sektorske potpore odnosno potpore posebnim sektorima dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 802,6 milijuna. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,94 posto, u ukupno dodijeljenim potporama 55,4 posto i u potporama u sektoru industrije i usluga 60,8 posto. Unutar sektorskih potpora, najviše potpora dodijeljeno je u sektoru prometa u iznosu od 365,9

¹² Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

¹³ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

milijuna eura ili s 45,6 posto udjela u sektorskim potporama, slijede potpore za zaštitu okoliša i očuvanje energije sa 172,1 milijun eura ili 21,5 posto, usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju 170,3 milijuna eura ili 21,2 posto, sektor turizma sa 44,6 milijuna eura ili 5,6 posto, poštanske usluge s 25,1 milijun eura ili 3,1 posto, brodogradnja sa 14 milijuna eura ili 1,7 posto te razvoj širokopojskih mreža s 10,6 milijuna eura ili 1,3 posto. Instrumenti putem kojih su dodijeljene navedene potpore, najvećim dijelom se odnose na subvencije od 751,6 milijuna eura ili s udjelom od 93,7 posto u sektorskim potporama, porezne olakšice s 19,5 milijuna eura ili 2,4 posto, povoljni zajmovi od 16,3 milijuna eura ili 2 posto te izdana jamstva od 15,2 milijuna eura ili 1,9 posto.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u 2024. godini isključivo putem subvencija u iznosu od 612,9 milijuna eura kao naknada ili kompenzacija za obavljanje javne usluge. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,72 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 42,3 posto, udio u sektoru industrije i usluga 30,1 posto i udio u sektorskim potporama 76,4 posto. Unutar navedenih potpora, najveći udio odnosi se na potpore kopnenom cestovnom prometu u iznosu od 218,6 milijuna eura ili s 35,7 posto, slijede potpore za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa od 153,4 milijuna eura ili 25 posto, za kopneni željeznički promet 129,6 milijuna eura ili 21,1 posto, za pomorski promet 65,6 milijuna eura ili 10,7 posto, za poštanske usluge 25,1 milijun eura ili 4,1 posto te potpore zračnom prometu od 20,6 milijuna eura ili 3,4 posto.

Potpore za podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 2,5 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,003 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 0,2 posto i udio u sektoru industrije i usluga 0,2 posto. Navedene potpore najvećim dijelom su dodjeljivane putem povoljnih zajmova u iznosu od 2,5 milijuna eura ili s udjelom od 97,7 posto u navedenim potporama te na subvencije u iznosu od 55.809,02 eura ili 2,3 posto.

Potpore male vrijednosti odnosno de minimis potpore u 2024. godini dodijeljene su u iznosu od 205,7 milijuna eura i s udjelom u BDP-u 0,24 posto. Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore male vrijednosti u 2024. godini, najvećim dijelom se odnose na subvencije u iznosu od 165,3 milijuna eura ili s udjelom od 80,4 posto u ukupno navedenim potporama male vrijednosti, slijede povoljni zajmovi od 17,3 milijuna eura ili 8,4 posto, snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa od 14,7 milijuna eura ili 7,1 posto, neposredne subvencije kamata od 5,5 milijuna eura ili 2,7 posto, kapitalna ulaganja s 1,5 milijuna eura ili 0,7 posto, izdana jamstva s 1,3 milijuna eura ili 0,6 posto, oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice u iznosu od 51.071,88 eura ili 0,02 posto, odgode pri plaćanju poreza s 10.197,07 eura ili 0,005 posto te otpis duga u iznosu od 9.049,80 eura ili 0,004 posto. Od ukupno dodijeljenih potpora male vrijednosti, davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su 172,1 milijuna eura ili 83,7 posto udjela u navedenim potporama, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 33,6 milijuna eura ili 16,3 posto.

2. DRŽAVNE POTPORE U 2024. GODINI

2.1. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI

Potpore u Republici Hrvatskoj dodijeljene su u 2024. godini u ukupnom iznosu od 1,4 milijarde eura, što predstavlja smanjenje za 631,8 milijuna eura ili za 30,4 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile blizu 2,1 milijarde eura, te smanjenje za 694,5 milijuna eura ili 32,4 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile više od 2,1 milijarde eura.

Udio ukupno dodijeljenih potpora u BDP-u u 2024. godini iznosio je 1,69 posto, u 2023. godini 2,67 posto te u 2022. godini 3,17 posto. Udio dodijeljenih potpora u rashodima države u 2024. godini iznosio je 4,43 posto, u 2023. godini 7,41 posto i u 2021. godini 9,23 posto.

Tablica 1. Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

	Mjera	2022.	2023.	2024.
Državne potpore	u mln EUR ¹⁴	2.143,6	2.081,0	1.449,1
BDP ¹⁵	u mln EUR	67.615,0	78.060,0	85.610,0
Rashodi države	u mln EUR	23.233,7	28.095,4	32.720,2
Zaposleni ¹⁶	broj	1.619.969	1.663.522	1.719.671
Udio državnih potpora u BDP-u	%	3,17	2,67	1,69
Državne potpore po zaposlenome	EUR	1.323,22	1.250,94	842,68
Udio državnih potpora u rashodima države	%	9,23	7,41	4,43
Državne potpore po stanovniku Hrvatske ¹⁷	EUR	549,64	533,58	371,57

Izvori: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore po zaposlenom u 2024. godini iznosile su 842,68 eura, što je smanjenje za 408,26 eura ili 32,6 posto u odnosu na 2023. godinu kada su iznosile 1.250,94 eura, te je smanjenje za 480,55 eura ili 36,3 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 1.323,22 eura.

Potpore po stanovniku u 2024. godini iznosile su 371,57 eura, što je smanjenje za 162,01 euro ili 30,4 posto u odnosu na 2023. godinu kada su iznosile 533,58 eura, te je smanjenje za 178,06 eura ili 32,4 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 549,64 eura.

¹⁴ Fiksni tečaj konverzije kune u euro iznosi 7,53450 kuna, izvor podataka: Hrvatska narodna banka.

¹⁵ BDP u tekućim cijenama, izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka i Ministarstvo financija.

¹⁶ Broj zaposlenih, izvor podataka o zaposlenima: Državni zavod za statistiku.

¹⁷ Broj stanovnika, izvor podataka o broju stanovnika: Državni zavod za statistiku.

2.2. KATEGORIJE DRŽAVNIH POTPORA

Prema kategorijama ili ciljevima dodjele, potpore se dijele na osnovne vrste potpora:

- potpore poljoprivredi i ribarstvu i
- potpore industriji i uslugama.

Ukupne potpore dodijeljene su u 2024. godini u Republici Hrvatskoj u iznosu većem od 1,4 milijarde eura, od kojih se na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi iznos od 128,2 milijuna eura ili 8,8 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi 1,3 milijarde eura ili 91,2 posto.

Tablica 2. Potpore dodijeljene prema kategorijama u razdoblju od 2022. do 2024. godine (u milijunima eura)

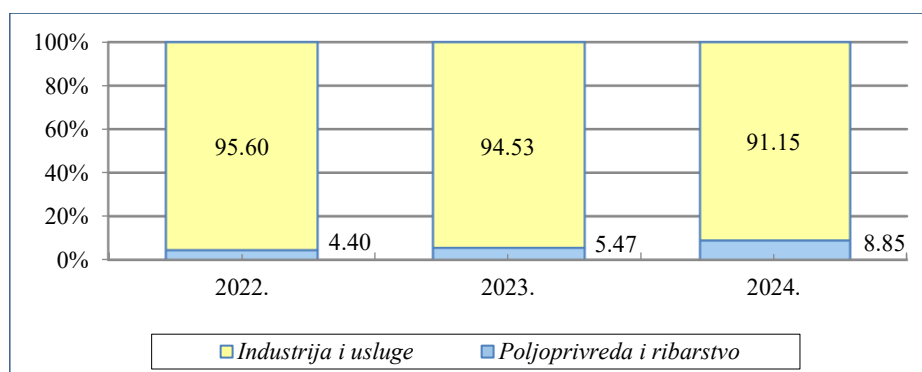
Kategorija		2022.		2023.		2024.	
		u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)
1.	Poljoprivreda i ribarstvo	94,2	4,39	113,8	5,47	128,2	8,85
2.	Industrija i usluge	2.049,4	95,61	1.967,2	94,53	1.320,9	91,15
	Horizontalni ciljevi	98,6	4,60	268,3	12,89	213,5	14,73
	- Istraživanje i razvoj i inovacije	35,0	1,63	194,0	9,32	160,4	11,07
	- Zapošljavanje	38,0	1,77	42,4	2,04	39,0	2,69
	- Usavršavanje	3,7	0,17	0,03	0,001	0,8	0,06
	- Mali i srednji poduzetnici	2,8	0,13	7,8	0,37	10,2	0,70
	- Kultura	19,1	0,89	24,1	1,16	3,1	0,21
	Posebni sektori	604,0	28,18	849,4	40,82	802,6	55,39
	- Poštanske usluge	13,2	0,62	14,8	0,71	25,1	1,73
	- Zaštita okoliša i očuvanje energije	170,7	7,96	186,0	8,94	172,1	11,88
	- Promet	205,0	9,56	319,9	15,37	365,9	25,25
	- Brodogradnja	61,2	2,86	29,5	1,42	14,0	0,97
	- Turizam	0,7	0,03	130,5	6,27	44,6	3,08
	- Sanacija i restrukturiranje	–	–	9,0	0,43	–	–
	- Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	153,2	7,15	153,9	7,40	170,3	11,75
	- Razvoj širokopojsnih mreža	–	–	5,8	0,28	10,6	0,73
	Regionalne potpore	107,0	4,99	150,9	7,25	134,9	9,31
	Potpore na lokalnoj razini	129,6	6,05	142,0	6,82	167,4	11,55
	Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu	1.110,2	51,79	556,6	26,75	2,5	0,17
UKUPNO		2.143,6	100,00	2.081,0	100,00	1.449,1	100,00

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 128,2 milijuna eura, što je povećanje za 14,4 milijuna eura ili 12,6 posto u odnosu na 2023. godinu kada su dodijeljene u iznosu od 113,8 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 34 milijuna eura ili 36,1 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 94,2 milijuna eura. Ukoliko bi se dodijeljenim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2024. godini u iznosu od 128,2 milijuna eura pribrojile i dodijeljena sredstva za poticaje i izravna plaćanja u iznosu od 842,1 milijun eura, ukupni iznos svih sredstava dodijeljenih u sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosio bi 970,3 milijuna eura.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 1,3 milijarde eura, što je smanjenje za 646,3 milijuna eura ili 32,9 posto u odnosu na 2023. godinu kada su iznosile gotovo 2 milijarde eura, te predstavlja smanjenje za 728,5 milijuna eura ili 35,5 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 2 milijarde eura.

Slika 1. Udio potpora u postocima za poljoprivredu i ribarstvo i potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 1. prikazan je udio potpora u postotcima, u sektoru poljoprivrede i ribarstva i u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u razdoblju od 2022. do 2024. godine.

2.3. DRŽAVNE POTPORE PREMA INSTRUMENTIMA

Potpore se dodjeljuju putem raznih instrumenata, kao što su¹⁸:

- A1 – subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma i prisilne nagodbe i stečaj
- A2 – oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice, snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga
- B – ulaganja u vlastiti kapital, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima i odricanje od isplate dobiti poduzetnika
- C – povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama i
- D – izdana državna jamstva te aktivirana odnosno protestirana ili opozvana jamstva.

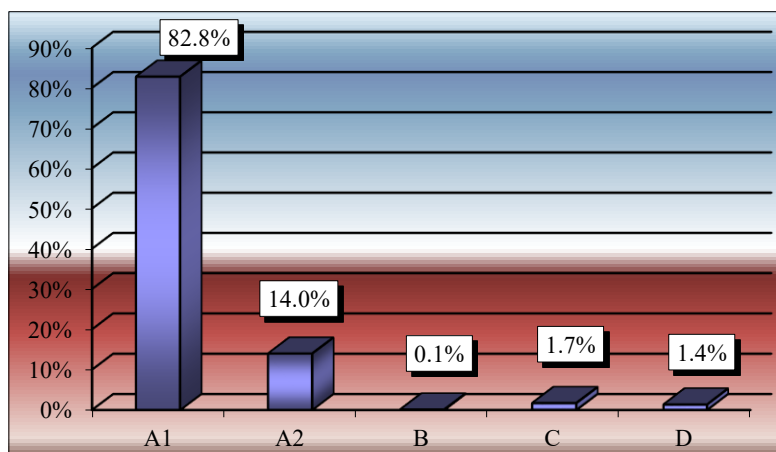
Ukupne potpore dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 1,4 milijarde eura, a najvećim dijelom dodjeljivane su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1,2 milijarde eura ili s udjelom od 82,8 posto u ukupno dodijeljenim potporama, slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s 202,9 milijuna eura ili 14 posto, povoljni zajmovi s 24,9 milijuna eura ili 1,7 posto, izdana jamstva s 19,6 milijuna eura ili 1,4 posto te kapitalna ulaganja s 1,7 milijuna eura ili 0,1 posto.

¹⁸ U Prilogu 3. nalazi se popis instrumenata dodjele potpora, kao i metodologija izračuna elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

Tablica 3. Potpore prema instrumentima dodjele u 2024. godini (u milijunima eura)

Kategorija		A1	A2	B	C	D	Ukupno
1.	Poljoprivreda i ribarstvo	62,0	66,2	–	–	–	128,2
2.	Industrija i usluge	1.138,0	136,7	1,7	24,9	19,6	1.320,9
	Horizontalni ciljevi	212,9	–	–	0,6	–	213,5
	Istraživanje i razvoj i inovacije	160,4	–	–	–	–	160,4
	Zapošljavanje	39,0	–	–	–	–	39,0
	Usavršavanje	0,8	–	–	–	–	0,8
	Mali i srednji poduzetnici	9,6	–	–	0,6	–	10,2
	Kultura	3,1	–	–	–	–	3,1
	Posebni sektori	751,6	19,5	–	16,3	15,2	802,6
	Poštanske usluge	25,1	–	–	–	–	25,1
	Zaštita okoliša i očuvanje energije	142,6	12,0	–	16,3	1,2	172,1
	Promet	358,4	7,5	–	–	–	365,9
	Brodogradnja	–	–	–	–	14,0	14,0
	Turizam	44,6	–	–	–	–	44,6
	Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	170,3	–	–	–	–	170,3
	Razvoj širokopojasnih mreža	10,6	–	–	–	–	10,6
	Regionalne potpore	9,0	115,9	–	5,6	4,4	134,9
	Potpore na lokalnoj razini	164,4	1,3	1,7	–	–	167,4
	Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu	0,1	–	–	2,4	–	2,5
UKUPNO		1.200,0	202,9	1,7	24,9	19,6	1.449,1

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 2. Ukupne potpore prema instrumentima dodjele u 2024. godini¹⁹

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 128,2 milijuna eura, i to putem poreznih olakšica u iznosu od 66,2 milijuna eura ili s udjelom od 51,6 posto u sektoru poljoprivrede i ribarstva te putem subvencija sa 62 milijuna eura ili 48,4 posto.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 1,3 milijarde eura, putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1,1 milijarde eura ili s udjelom od 86,2 posto u sektoru industrije i usluga, slijede porezne olakšice sa 136,7 milijuna

¹⁹ A1 subvencije i neposredne subvencije kamata; A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice; B kapitalna ulaganja; C povoljni zajmovi; D potpore u jamstvima.

euru ili 10,3 posto, povoljni zajmovi s 24,9 milijuna eura ili 1,9 posto, izdana jamstva s 19,6 milijuna eura ili 1,5 posto te kapitalna ulaganja s 1,7 milijuna eura ili 0,1 posto.

Potpore horizontalnim ciljevima ili „horizontalne potpore u užem smislu“ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 213,5 milijuna eura, putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 212,9 milijuna eura ili s udjelom od 99,7 posto u horizontalnim ciljevima te kroz povoljne zajmove 556.518,12 eura ili 0,3 posto.

Potpore posebnim sektorima dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 802,6 milijuna eura, i to najvećem dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 751,6 milijuna eura ili s udjelom od 93,7 posto u posebnim sektorima, slijede porezne olakšice s 19,5 milijuna eura ili 2,4 posto, povoljni zajmovi sa 16,3 milijuna eura ili 2 posto te izdana jamstva s 15,2 milijuna eura ili 1,9 posto.

Regionalne potpore dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 134,9 milijuna eura, i to najvećem dijelom putem poreznih olakšica u iznosu od 115,9 milijuna eura ili s udjelom od 85,9 posto u regionalnim potporama, slijede subvencije s 9 milijuna eura ili 6,7 posto, povoljni zajmovi od 5,6 milijuna eura ili 4,1 posto te izdana jamstva sa 4,4 milijuna eura ili 3,3 posto.

Potpore dodijeljene kao podrška gospodarstvu u COVID-19 pandemiji i suzbijanja učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 2,5 milijuna eura, i to putem povoljnih zajmova 2,5 milijuna eura ili 98 posto udjela u navedenim potporama te putem subvencija 55.809,02 eura ili 2 posto.

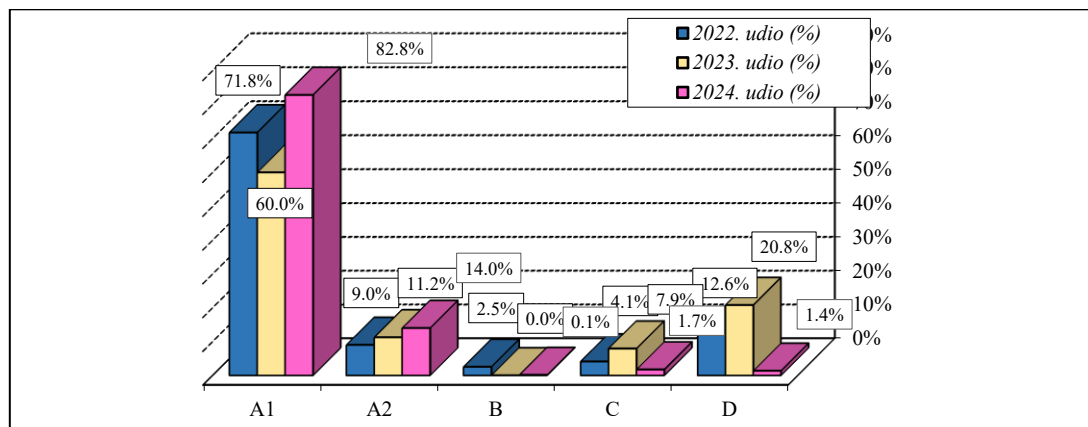
Tablica 4. Ukupne potpore prema instrumentima dodjele u razdoblju od 2022. do 2024. godine

	2022.		2023.		2024.	
	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)
A1	1.538,3	71,76	1.248,9	60,01	1.200,0	82,81
A2	193,1	9,00	234,1	11,25	202,9	14,00
B	54,4	2,54	0,1	0,005	1,7	0,12
C	88,0	4,11	164,8	7,92	24,9	1,72
D	269,8	12,59	433,1	20,81	19,6	1,35
	2.143,6	100,00	2.081,0	100,0	1.449,1	100,0

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U Tablici 4. prikazane su dodijeljene potpore putem različitih instrumenata u razdoblju od 2022. do 2024. godine u milijunima eura, te njihov udio u postocima u ukupno dodijeljenim potporama.

Slika 3. Udio dodijeljenih potpora prema instrumentima u ukupno dodijeljenim potporama u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 3. prikazan je udio ukupno dodijeljenih potpora prema instrumentima dodijele u postocima u razdoblju od 2022. do 2024. godine.

Državna jamstva kao instrument potpore²⁰

Potpore u obliku izdanih jamstva u 2024. godini dodijeljene su u iznosu od 19,6 milijuna eura, što je smanjenje za 413,5 milijuna eura ili 95,5 posto u odnosu na 2023. godinu kada su iznosile 433,1 milijun eura, te predstavlja smanjenje za 250,2 milijuna eura ili 92,7 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 269,8 milijuna eura. Udio dodijeljenih potpora u obliku jamstva u 2024. godini u BDP-u iznosio je 0,02 posto.

Davatelji potpora putem izdanih jamstava u 2024. godini su Ministarstvo gospodarstva s iznosom od 14 milijuna eura te Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) s iznosom od 5,6 milijuna eura,.

Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je potporu putem izdanog jamstva od 14 milijuna eura u sektoru brodogradnje za osiguranje avansnih uplata kupca za praćenje dovršetka broda Novogradnje broj 527 poduzetniku 3. Maj Brodogradilište d.d.

HBOR je izdao jamstva u iznosu od 5,6 milijuna eura, i to za regionalni razvoj i zaštitu okoliša temeljem Izmjene i dopune Programa dodjele državnih potpora HBOR-a koji se temelji na Uredbi o općem skupnom izuzeću, čija je primjena produljena do kraja 2026. godine i o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.109743.

²⁰ Prilikom odlučivanja o jamstvima u kontekstu potpore primjenjuje se Obavijest Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), Službeni list Europske unije, C 155, od 20. lipnja 2008., str. 10.–22.) i Ispravak Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02)R(01), Službeni list Europske unije, C 244, od 25. rujna 2008., str. 32.–32.), dok HBOR u dijelu koji se odnosi na jamstva primjenjuje Metodologiju za izračun naknada za jamstvo subjektima srednje tržišne kapitalizacije i velikim poslovnim subjektima koju je odobrila Europska komisija pod brojem SA.64359 i koja je sastavni dio Izmjena i dopuna Programa.

3. POTPORE U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 128,2 milijuna eura, što je povećanje za 14,4 milijuna eura ili 12,6 posto u odnosu na 2023. godinu kada su iznosile 113,8 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 34 milijuna eura ili za 36,1 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore iznosile 94,2 milijuna eura.

Tablica 5. Potpore dodijeljene u poljoprivredi i ribarstvu u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Poljoprivreda i ribarstvo	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
Poljoprivreda	86,5	106,8	121,0
Ribarstvo	7,7	7,0	7,1
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	94,2	113,8	128,2
udio (%) u ukupnim potporama	4,39	5,47	8,85
udio (%) u BDP-u	0,14	0,15	0,15

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenim potporama, u 2024. godini iznosio je 8,8 posto, u 2023. godini 5,5 posto te u 2022. godini 4,4 posto. Udio istih potpora u BDP-u iznosio je u 2024. godini 0,15 posto, u 2023. godini 0,15 posto te u 2022. godini 0,14 posto.

Instrumenti putem kojih su u 2024. godini dodijeljene potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva u iznosu od 128,2 milijuna eura, najvećem dijelom se odnose na porezne olakšice u iznosu od 66,2 milijuna eura ili s udjelom od 51,6 posto u potporama poljoprivredi i ribarstvu, dok je 62 milijuna eura ili 48,4 posto potpora dodijeljeno putem subvencija.

Ministarstvo financija sukladno Zakonu nije nadležno za potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva, uključujući prehrambenu industriju, industriju pića i duhansku industriju, međutim u Izvješću su prikazani i podaci o svim dodijeljenim potporama, poticajima i izravnim plaćanjima u sektoru poljoprivrede i ribarstva. Ministarstvo financija je dio podataka prikazanih u Izvješću preuzelo iz Registra, dok je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva dio podataka dostavilo Ministarstvu financija isključivo u svrhu izrade Izvješća, s obzirom na obvezu Ministarstva financija o objavljivanju podataka o ukupno dodijeljenim potporama i potporama male vrijednosti u Godišnjem izvješću, kako u sektoru industrije i usluga tako i u sektoru poljoprivrede i ribarstva.

Osim na temelju pravila o državnim potporama i potporama male vrijednosti koja se primjenjuju u sektoru poljoprivrede i ribarstva, većina sredstava dodjeljuje se temeljem Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2027. (u daljnjem tekstu: Strateški plan), dok se Program ruralnog razvoja za razdoblje 2014.-2020. odnosi na programski okvir za potporu ruralnom području koji je bio u primjeni u prethodnom razdoblju (prije primjene Strateškog plana). Strateški plan ključan je programski i strateški dokument kojim se definiraju smjernice, ciljevi i intervencije za razvoj poljoprivrede, prehrambenog sektora i ruralnih područja u Republici Hrvatskoj, a u svrhu korištenja sredstava iz europskih poljoprivrednih fondova, Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR).

Strateškim planom predviđene su intervencije za financiranje izravnih plaćanja, potpora ruralnom razvoju i intervencija specifičnih za određene tržišne sektore.

Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage Uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (Službeni list Europske unije, L 435, od 6. prosinca 2021.) u članku 145. propisuje da se članci 107., 108. i 109. UFEU-a ne primjenjuju na sredstva koja dodjeljuju države članice na temelju ove Uredbe i u skladu s njom, kao ni na dodatno nacionalno financiranje koje je obuhvaćeno područjem primjene članka 42. UFEU-a.

Slijedom navedenog većina sredstava koja se dodjeljuju sektoru poljoprivrede i ribarstva ne smatraju se državnim potporama u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, već se iste u ovom Izvješću prikazuju kao poticaji i izravna plaćanja.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva

U okviru sredstava dodijeljenih u sektoru poljoprivrede i ribarstva, sredstva koja se smatraju državnim potporom u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, u 2024. godini dodijeljena su u iznosu od 128,2 milijuna eura, od čega je sektoru poljoprivrede dodijeljen iznosu od 121,1 milijun eura ili s udjelom od 94,5 posto u ukupnim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva, dok su potpore u sektoru ribarstva dodijeljene u iznosu od 7,1 milijun eura ili s 5,5 posto. U okviru potpora u sektoru poljoprivrede dodijeljenih u iznosu od 121,1 milijun eura, potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene su u iznosu od 120,8 milijuna eura ili 99,8 posto dok je ruralnom odnosno regionalnom razvoju dodijeljeno 312.587,81 euro ili 0,2 posto potpora.

Potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo u 2024. godini u iznosu od 120,8 milijuna eura, najvećim dijelom dodijeljene su putem subvencija u iznosu od 61,8 milijun eura ili s udjelom od 51,2 posto, dok je putem poreznih olakšica dodijeljeno 59 milijuna eura ili 48,8 posto.

Potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene putem poreznih olakšica u iznosu od 59 milijuna eura, odnose se na Subvencioniranje potrošnje „plavog diesela“ – Plavi diesel u poljoprivredi, i to za 148.265.802,07 litara isporučene količine za 121.069 korisnika.

Potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene putem subvencija u iznosu od 61,8 milijuna eura, odnose se na sljedeće programe i ciljeve, prikazane po visini iznosa dodjele: 20,6 milijuna eura za Izvanrednu pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja, 16,8 milijuna eura za Program državnih i de minimis potpora i sufinanciranje infrastrukture za razvoj poljoprivrede, 10,1 milijun eura za Program potpore za kompenzaciju rasta troškova proizvodnje u sektoru ratarskih kultura, 6,6 milijuna eura za Program potpore sektoru svinjogojstva zbog onemogućene aktivnosti uslijed pojave afričke svinjske kuge (naknada štete), 4 milijuna eura za Kompenzacijske mjere i potpore depopuliranim područjima, 3 milijuna eura za Program potpore za kompenzaciju rasta cijena energenata u sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda, 259.446,00 eura za Uspostavu regionalnih organizacija vinograda i vinara, 252.713,54 eura za Nacionalni program potpore proizvođačima u sektoru stočarstva (tekuće donacije), 82.026,57 eura za Program potpore za kompenzaciju rasta troškova proizvodnje u sektoru ratarskih kultura, 13.733,80 eura za Program potpore za kompenzaciju rasta troškova proizvodnje u sektoru ratarskih kultura (tekući prijenosi),

12.878,35 eura za Program državnih i de minimis potpora i sufinanciranje infrastrukture za razvoj poljoprivrede (tekući prijenosi), 7.500,87 eura za Program državnih i de minimis potpora i sufinanciranje infrastrukture za razvoj poljoprivrede (tekuće pomoći), 6.777,01 euro za Izvanrednu pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja (tekuće pomoći), 4.647,40 eura za Izvanrednu pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja (tekući prijenosi), 3.750,84 eura za Program potpore za kompenzaciju rasta troškova proizvodnje u sektoru ratarskih kultura (tekuće pomoći), 2.749,67 eura za Kompenzacijske mjere i potpore depopuliranim područjima (tekući prijenosi) te 30,26 eura za Kompenzacijske mjere i potpore depopuliranim područjima (tekuće pomoći).

Potpore za ruralni ili regionalni razvoj u iznosu od 312.587,81 euro dodijeljen putem subvencija, odnosi se na program Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta kultivara poljoprivrednog bilja.

Potpore za ribarstvo dodijeljene putem poreznih olakšica u iznosu od 7,1 milijun eura, odnose se na subvencioniranje potrošnje „plavog diesela“ putem programa Plavi diesel u ribarstvu i akvakulturi (za 18.055.951,78 litara isporučene količine za 2.021 korisnika).

Potpore male vrijednosti su dodjeljivane u sektoru poljoprivrede i ribarstva i u 2024. godini, te je dodijeljeno ukupno 18,6 milijuna eura, a od navedenog iznosa, iznos od 16,4 milijuna eura ili 88,1 posto navedenih potpora odnosi se na poljoprivredu, dok se iznos od 2,2 milijuna eura ili 11,9, posto odnosi na ribarstvo. Ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti u iznosu od 18,6 milijuna eura pribrojile dodijeljenim državnim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva u iznosu od 128,2 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora koje je odnose na sektor poljoprivrede i ribarstva iznosi 146,8 milijuna eura.

Poticaji i izravna plaćanja u sektoru poljoprivrede i ribarstva

Kako je naprijed navedeno u ovom Izvješću, osim državnih potpora i potpora male vrijednosti u sektoru poljoprivrede i ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva dodjeljivalo je i poticaje i izravna plaćanja koji se ne smatraju potporama u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a temeljem Strateškog plana, odnosno poticaje i izvana plaćanja na koje se i sukladno odredbama pojedinih uredbi i prema navodima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva ne primjenjuju članci 107., 108. i 109. UFEU-a i čiju dodjelu uređuje Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage Uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (Službeni list Europske unije, L 435, od 6. prosinca 2021.).

Tablica 6. Ukupni poticaji i izravna plaćanja dodijeljeni u sektoru poljoprivrede i ribarstva u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Poticaji i izravna plaćanja	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
Ribarstvo	41,2	65,3	94,4
Poljoprivreda	420,7	442,3	425,7
Poljoprivreda – regionalni razvoj	417,2	446,6	322,0
Ukupno	879,1	954,2	842,1
udio (%) u BDP-u	1,30	1,22	0,98

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2024. godini, poticaji i izravna plaćanja koji ne predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, dodijeljeni su u iznosu od 842,1 milijuna eura, što je smanjenje za 112,1 milijun eura ili za 11,7 posto u odnosu na 2023. godinu kada su poticaji dodijeljeni u iznosu od 954,2 milijuna eura, te predstavlja smanjenje za 36,9 milijuna eura ili za 4,2 posto u odnosu na 2022. godinu kada su poticaji dodijeljeni u iznosu od 879,1 milijun eura.

Udio dodijeljenih poticaja u BDP-u iznosio je u 2024. godini 0,98 posto, u 2023. godini 1,22 posto te u 2022. godini 1,30 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljeni poticaji u 2024. godini u sektoru poljoprivrede i ribarstva u iznosu od 842,1 milijun eura, najvećem dijelom se odnose na subvencije u iznosu od 627,9 milijuna eura ili s udjelom od 74,6 posto u ukupnim poticajima u poljoprivredi i ribarstvu, potom na kapitalna ulaganja u iznosu od 207,5 milijuna eura ili 24,6 posto, dok je 6,7 milijuna eura ili 0,8 posto poticaja dodijeljeno putem povoljnih zajmova.

Unutar poticaja u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljenih u 2024. godini u iznosu od 842,1 milijun eura, poticaji za poljoprivredu dodijeljeni su u iznosu od 425,7 milijuna eura ili s udjelom od 50,6 posto u ukupnim poticajima u sektoru poljoprivrede i ribarstva, poticaji za regionalni razvoj u poljoprivredi dodijeljeni su u iznosu od 322 milijuna eura ili 38,2 posto, dok su poticaji u ribarstvu dodijeljeni u iznosu od 94,4 milijuna eura ili 11,2 posto.

Poticaji za poljoprivredu dodijeljeni su putem subvencija u iznosu od 425,7 milijuna eura putem sljedećih programa i ciljeva, prikazanih po visini iznosa dodjele: 371,5 milijuna eura za Zajedničku poljoprivrednu politiku ZPP – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima Strateški plan 2023.–2027., 27 milijuna eura za Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi, 14 milijuna eura za Izravna plaćanja u poljoprivredi, 4,9 milijuna eura za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 3,8 milijuna eura za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda Strateški plan 2023.–2027., 1,9 milijuna eura za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda (tekuće pomoći), 964.794,18 eura za ZPP – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima, 906.940,63 eura za ZPP – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 319.774,08 eura za Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni učincima invazije Rusije na Ukrajinu – Mjera 22, 141.642,24 eura za Školski medni dan (tekuće pomoći), 113.068,75 eura za ZPP – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima Strateški plan 2023.–2027. (tekuće pomoći), 41.074,60 eura za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda (tekući prijenosi), 40.110,74 eura za Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi (tekući prijenosi), 31.697,53 eura za Izravna plaćanja u poljoprivredi (tekući prijenosi), 26.765,78 eura za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 13.409,65 eura za Operaciju 5.2.1 – Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala 90-2103, 11.382,71 eura za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda (tekuće donacije), 6.911,74 eura za Izvanrednu privremenu potpora poljoprivrednicima, malim i srednjim poduzećima koji su pogođeni krizom uzrokovanom COVID-19 – Mjera 21, 4.597,61 eura za Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi (tekuće donacije), 3.052,56 eura za Izravna plaćanja u poljoprivredi (tekuće pomoći), 2.006,85 eura za Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi (tekuće pomoći) te 1.340,00 eura za Školski medni dan.

Poticaji za ruralni odnosno regionalni razvoj u iznosu od 322 milijuna eura, dodijeljeni su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 181,1 milijun eura ili 56,2 posto u navedenim

poticajima, slijede kapitalna ulaganja sa 134,2 milijuna eura ili 41,7 posto te povoljni zajmovi sa 6,7 milijun eura ili 2,1 posto.

Poticaji dodijeljeni za ruralni odnosno regionalni razvoj odnose se na sljedeće programe i ciljeve, prikazane po visini iznosa dodjele: 62,6 milijuna eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 4 (kapitalne pomoći), 47,7 milijuna eura M 71.01 Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 34,1 milijun eura M 70.06 Plaćanja za dobrobit životinja Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 26,6 milijuna eura M 70.04 Ekološki uzgoj Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 23,1 milijun eura M 76.01 Osiguranje poljoprivredne proizvodnje Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 18 milijuna eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 7 (kapitalne pomoći), 15,8 milijuna eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 8 (kapitalne pomoći), 11,6 milijuna eura ZPP – M 10, Instrument Europske unije za oporavak (EURI) (subvencije), 9,8 milijuna eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 19 (kapitalne pomoći), 8,5 milijuna eura ZPP – M 4, Instrument Europske unije za oporavak (EURI) (kapitalne pomoći), 7,6 milijuna eura M 70.03 Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 6,7 milijuna eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 6 (kapitalne pomoći), 6 milijuna eura M 77.06 Suradnja – Potpora LEADER (CLLD) pristupu Strateški plan 2023.–2027. (tekuće donacije), 5 milijuna eura M 70.01 Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima SP 2023.–2027. (subvencije), 4,9 milijuna eura ZPP – M 6, Instrument Europske unije za oporavak (EURI) (kapitalne pomoći), 4,7 milijuna eura M 73.10 Ulaganja – Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju Strateški plan 2023.–2027. FI (zajmovi), 4,6 milijuna eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 20 (TP) (tekuće pomoći), 4,2 milijuna eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 7 (kapitalne donacije), 4 milijuna eura ZPP – M 11, Instrument Europske unije za oporavak (EURI) (subvencije), 2,7 milijuna eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 5 (kapitalne pomoći), 1,8 milijuna eura ZPP – M 20, Instrument Europske unije za oporavak (TP) (EURI) (tekući prijenosi), 1,3 milijuna eura M 78.01 Potpora prenošenju znanja Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 1,2 milijuna eura M 70.02 Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama SP 2023.–2027. (subvencije), 1,1 milijun eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 2 (tekuće pomoći), 1,1 milijun eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 19 (tekuće donacije), 1 milijuna eura M 73.11 Ulaganja – Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda Strateški plan 2023.–2027. FI (zajmovi), 1 milijuna eura M 73.14 Ulaganja – Razvoj poslovanja u ruralnim područjima Strateški plan 2023.–2027. FI (zajmovi), 829.567,51 euro ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 1 (tekuće pomoći), 795.980,88 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 17 (subvencije), 483.147,38 eura ZPP – M 8, Instrument Europske unije za oporavak (EURI) (kapitalne pomoći), 396.849,99 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 8 (kapitalni prijenos), 361.164,40 eura M 70.07 Očuvanje obilježja krajobraza Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 341.751,36 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 10 (subvencije), 284.910,34 eura M 70.08 Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka i maslinika Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 242.190,32 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 16 (subvencije), 223.834,25 eura M 78.01 Potpora prenošenju znanja Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 171.529,58 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 11 (subvencije), 122.152,80 eura ZPP – M 14, Instrument Europske unije za oporavak (EURI) (subvencije), 116.891,36 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 16 (tekući prijenosi), 109.648,63 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 19 (kapitalne donacije), 81.988,21 euro M 78.02 Potpora za pružanje savjetodavnih usluga Strateški plan 2023.–2027. (subvencije), 77.152,41 euro M 70.06 Plaćanja za dobrobit životinja Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 60.781,01 euro ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 8 (kapitalne donacije), 57.548,75 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 9 (subvencije), 55.212,48 eura M 70.03 Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 53.673,91 euro ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 10 (tekuće donacije), 53.448,78

eura M 76.01 Osiguranje poljoprivredne proizvodnje Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 46.602,48 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 16 (tekuće donacije), 42.406,80 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 3 (subvencije), 38.416,31 euro M 71.01 Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 34.633,08 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 10 (tekući prijenosi), 30.808,30 eura M 70.04 Ekološki uzgoj Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 23.349,07 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 13 (subvencije), 22.285,80 eura M 70.04 Ekološki uzgoj Strateški plan 2023.–2027. (tekuće pomoći), 21.155,77 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 1 (subvencije), 12.019,27 eura ZPP – M 10, Instrument Europske unije za oporavak (EURI) (tekući prijenosi), 11.195,88 eura M 76.01 Osiguranje poljoprivredne proizvodnje Strateški plan 2023.–2027. (tekuće pomoći), 10.920,97 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 3 (tekuće donacije), 8.991,00 euro ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 14 (subvencije), 7.516,69 eura M 71.01 Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima Strateški plan 2023.–2027. (tekuće pomoći), 7.414,01 euro M 70.01 Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima Strateški plan 2023.–2027. (tekući prijenosi), 4.464,82 eura M 70.06 Plaćanja za dobrobit životinja Strateški plan 2023.–2027. (tekuće pomoći), 2.782,09 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 22 (subvencije), 2.362,33 eura ZPP - M 10, Instrument Europske unije za oporavak (EURI) (tekuće pomoći), 1.384,05 eura M 70.01 Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima Strateški plan 2023.–2027. (tekuće pomoći), 658,08 eura M 70.03 Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja Strateški plan 2023.–2027. (tekuće pomoći), 265,44 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 5 (naknade) i 4,26 eura ZPP – Mjere ruralnog razvoja – Mjera 13 (tekući prijenosi).

Poticaji za ribarstvo dodijeljeni su u iznosu od 94,4 milijuna eura, i to najvećim dijelom kroz kapitalna ulaganja u iznosu od 73,3 milijuna eura ili 77,7 posto u navedenim poticajima te putem subvencija u iznosu od 21,1 milijun eura ili 22,3 posto,

Poticaji dodijeljeni za ribarstvo odnose se na sljedeće programe i ciljeve, prikazane po visini iznosa dodjele: 69,8 milijuna eura za Operativni program ribarstva (kapitalne pomoći), 10,2 milijuna eura za Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva, 4,9 milijuna eura za Operativni program ribarstva (tekuće donacije), 3,6 milijuna eura za Održavanje eko sustava ribnjaka, 3,5 milijuna eura za Operativni program ribarstva (kapitalni prijenosi) te 2,4 milijuna eura za Operativni program ribarstva (tekući prijenosi).

Tablica 7. Ukupno dodijeljene potpore i poticaji i izravna plaćanja u poljoprivredi i ribarstvu u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Potpore i poticaji i izravna plaćanja	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
Potpore u poljoprivredi i ribarstvu	94,2	113,8	128,2
Poticaji i izuzeća u poljoprivredi i ribarstvu	879,1	954,2	842,1
Ukupno	973,3	1.068,0	970,3
udio (%) u BDP-u	1,44	1,37	1,13

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ukoliko bi se u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2024. godini, zbrojile sve dodijeljene potpore s dodijeljenim poticajima, iznos tih navedenih sredstava iznosio bi 970,3 milijuna eura, što predstavlja udio u 2024. godini od 1,13 posto. Isto tako, ukoliko bi se tom navedenom iznosu od 970,3 milijuna eura pribrojile i dodijeljene potpore male vrijednosti u iznosu od 18,6 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih sredstava koje se odnose na sektor poljoprivrede i ribarstva, i potpore i poticaji i potpore male vrijednosti, iznosio bi 988,9 milijuna eura.

4. POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 1,3 milijarde eura, što je smanjenje za 646,3 milijuna eura ili 32,9 posto u odnosu na 2023. godinu kada su iznosile gotovo 2 milijarde eura, te predstavlja smanjenje za 728,5 milijuna eura ili 35,5 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 2 milijarde eura.

Tablica 8. Potpore u sektoru industrije i usluga u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Kategorija	2022.		2023.		2024.	
	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	2.049,4	100,00	1.967,2	100,00	1.320,9	100,00
1. Sektorske potpore	604,0	29,47	849,4	43,18	802,6	60,76
2. Horizontalne potpore	335,2	16,36	561,2	28,53	515,8	39,05
2.1. horizontalni ciljevi	98,6	4,81	268,3	13,64	213,5	16,16
2.2. regionalne potpore	107,0	5,22	150,9	7,67	134,9	10,21
2.3. potpore na lokalnoj razini	129,6	6,32	142,0	7,22	167,4	12,67
3. Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu	1.110,2	54,17	556,6	28,29	2,5	0,19

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru industrije i usluga u BDP-u u 2024. godini iznosio je 1,54 posto, u 2023. godini 2,52 posto, i u 2022. godini 3,03 posto. Udio potpora u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u 2024. godini iznosio je 91,2 posto, u 2023. godini 94,5 posto i u 2022. godini 95,6 posto.

Unutar potpora u sektoru industrije i usluga dodijeljenih u 2024. godini u iznosu od 1,3 milijarde eura, posebnim sektorima dodijeljeno je 802,6 milijuna eura ili udio od 60,8 posto u sektoru industrije i usluga, horizontalnim ciljevima, uključujući horizontalne potpore, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljeno je 515,8 milijuna eura ili 39 posto i kao potpora podrške gospodarstvu u COVID–19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljeno je 2,5 milijuna eura ili 0,2 posto.

Sektorske potpore odnosno potpore posebnim sektorima u 2024. godini dodijeljene su u iznosu od 802,6 milijuna eura, što je smanjenje za 46,8 milijuna eura ili za 5,5 posto u odnosu na 2023. godinu kada su navedene potpore iznosile 849,4 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 198,6 milijuna eura ili 32,9 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 604 milijuna eura.

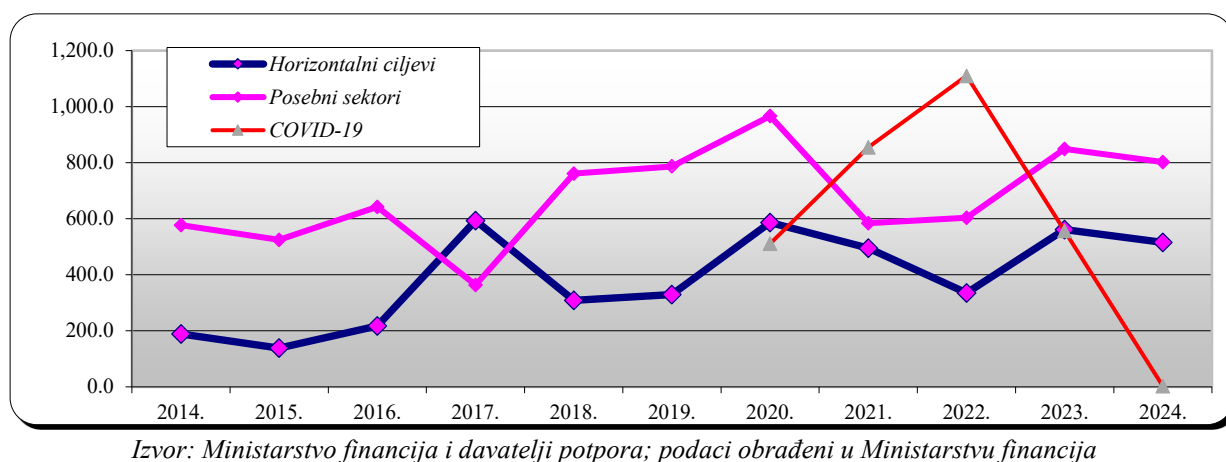
Horizontalne potpore, uključujući horizontalne ciljeve, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u 2024. godini dodijeljene su u iznosu od 515,8 milijuna eura, što je smanjenje za 45,4 milijuna eura ili 8,1 posto u odnosu na 2023. godinu kada su iznosile 561,2 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 180,6 milijuna eura ili 53,9 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su iznosile 335,2 milijuna eura. Unutar horizontalnih potpora u iznosu od 515,8 milijuna eura dodijeljenih u 2024. godini, na horizontalne ciljeve ili horizontalne potpore u užem smislu²¹ odnosi se iznos od 213,5 milijuna eura, na regionalne potpore 134,9 milijuna eura te na potpore na lokalnoj razini 167,4 milijuna eura.

²¹ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

Potpore za podršku gospodarstvu u COVID–19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu su u 2024. godini dodijeljene u iznosu od 2,5 milijuna eura, što je smanjenje za 554,1 milijun eura ili 99,6 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 556,6 milijuna eura, te predstavlja smanjenje za 1,1 milijardu eura ili 99,8 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 1,1 milijardu eura.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore u sektoru industrije i usluga u 2024. godini u iznosu od 1,3 milijarde eura, najvećim dijelom se odnose na potpore dodijeljene putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1,1 milijardu eura ili s udjelom od 86,2 posto u sektoru industrije i usluga, slijede porezne olakšice sa 136,7 milijuna eura ili 10,3 posto, povoljni zajmovi s 24,9 milijuna eura ili 1,9 posto, izdana jamstva s 19,6 milijuna eura ili 1,5 posto te kapitalna ulaganja s 1,7 milijuna eura ili 0,1 posto.

Slika 4. Potpore dodijeljene u sektoru industrije i usluga u razdoblju od 2014. do 2024. godine (u milijunima eura)

Slika 4. prikazuje iznos potpora dodijeljenih u sektoru industrije i usluga u razdoblju od 2014. do 2024. godine u milijunima eura.

4.1. HORIZONTALNE POTPORE

Horizontalne potpore su sve potpore, sukladno EU metodologiji praćenja potpora, dodijeljene za horizontalne ciljeve u „užem“ smislu, kao što su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu i očuvanje kulturne baštine, te potpore dodijeljene za regionalni razvoj putem regionalnih potpora te potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Horizontalne potpore, uključujući horizontalne ciljeve u „užem“ smislu²², regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 515,8 milijuna eura, što je smanjenje za 45,4 milijuna eura ili 8,1 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su navedene potpore iznosile 561,2 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 180,6 milijuna eura ili 53,9 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 335,2 milijuna eura.

Udio horizontalnih potpora u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,60 posto, u 2023. godini 0,72 posto te u 2022. godini 0,50 posto. Udio horizontalnih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u 2024. godini iznosio je 35,6 posto, u 2023. godini 27 posto te u 2022. godini 15,6 posto. Udio horizontalnih potpora u potporama dodijeljenih u sektoru industrije i usluga u 2024. godini iznosio je 39,1 posto, u 2023. godini 28,5 posto te u 2022. godini 16,4 posto.

Unutar horizontalnih potpora dodijeljenih u 2024. godini u iznosu od 515,8 milijuna eura, na horizontalne ciljeve odnosno horizontalne potpore u užem smislu²³ odnosi se 213,5 milijuna eura ili 41,4 posto udjela u horizontalnim potporama, na regionalne potpore odnosi se 134,9 milijuna eura ili 26,1 posto, dok se na potpore na lokalnoj razini odnosi 167,4 milijuna eura ili 32,5 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene horizontalne potpore u 2024. godini u iznosu od 515,8 milijuna eura, najvećim dijelom se odnose na potpore dodijeljene putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 386,3 milijuna eura ili s 74,9 posto udjela u horizontalnim potporama, slijede porezne olakšice u iznosu od 117,2 milijuna eura ili 22,7 posto, zatim povoljni zajmovi s iznosom od 6,2 milijuna eura ili 1,2 posto, izdana jamstva u iznosu od 4,4 milijuna eura ili 0,9 posto te kapitalna ulaganja s iznosom od 1,7 milijuna eura ili 0,3 posto.

²² Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

²³ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

Horizontalne potpore u „užem smislu“

Horizontalnim ciljevima ili horizontalnim potporama u „užem smislu“ smatraju se potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, potpore malim i srednjim poduzetnicima, potpore za usavršavanje i zapošljavanje te za kulturu i očuvanje kulturne baštine.

Horizontalne potpore u „užem smislu“ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 213,5 milijuna eura, što je smanjenje za 54,8 milijuna eura ili 20,4 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su navedene potpore iznosile 268,3 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 114,9 milijuna eura ili 116,6 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 98,6 milijuna eura.

Tablica 9. Horizontalne potpore u „užem smislu“ dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine (bez regionalnih potpora i potpora na lokalnoj razini)

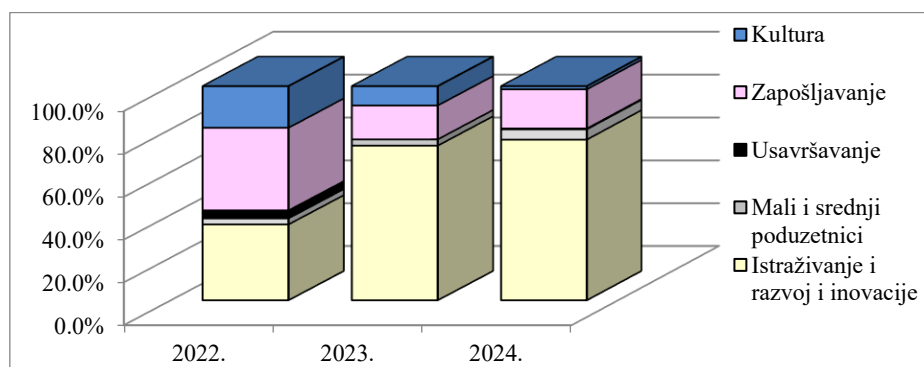
Horizontalni ciljevi	2022.		2023.		2024.	
	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln EUR	udio u BDP (%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	35,0	0,05	194,0	0,25	160,4	0,19
Zapošljavanje	38,0	0,06	42,4	0,05	39,0	0,05
Usavršavanje	3,7	0,01	0,03	0,00004	0,8	0,001
Mali i srednji poduzetnici	2,8	0,004	7,8	0,01	10,2	0,01
Kultura	19,1	0,03	24,1	0,03	3,1	0,004
UKUPNO	98,6	0,15	268,3	0,34	213,5	0,25

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u BDP-u dodijeljenih u 2024. godini iznosio je 0,25 posto, u 2023. godini 0,34 posto i u 2022. godini 0,15 posto. Udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u 2024. godini iznosio je 14,7 posto, u 2023. godini 12,9 posto i u 2022. godini 4,6 posto. Udio navedenih potpora u sektoru industrije i usluga u 2024. godini iznosio je 16,2 posto, u 2023. godini 13,6 posto i u 2022. godini 4,8 posto.

Unutar horizontalnih ciljeva dodijeljenih u iznosu od 213,5 milijuna eura u 2024. godini, najviše potpora dodijeljeno je za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 160,4 milijuna eura ili sa 75,1 posto udjela u horizontalnim ciljevima, slijede potpore za zapošljavanje s 39 milijuna eura ili 18,3 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima s 10,2 milijuna eura ili 4,8 posto, potpore za kulturu s 3,1 milijun eura ili 1,4 posto te potpore za usavršavanje dodijeljene u iznosu od 750.105,91 euro ili 0,4 posto.

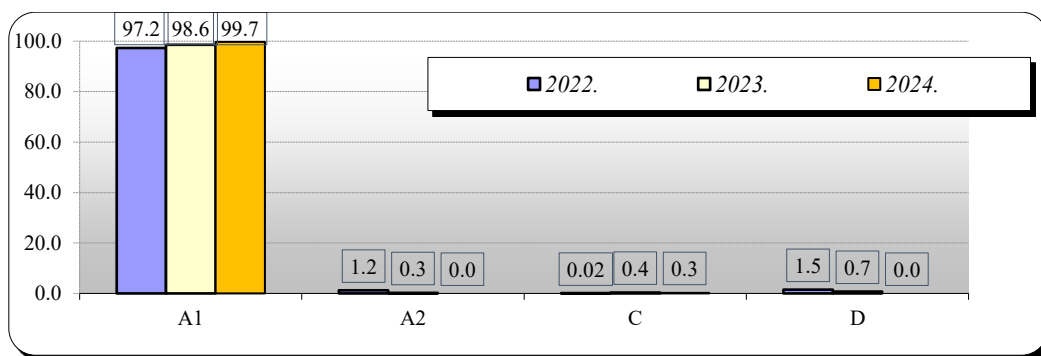
Slika 5. Struktura horizontalnih potpora u „užem smislu“ u razdoblju od 2022. do 2024. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Instrumenti putem kojih su dodijeljene horizontalne potpore u „užem smislu“ u 2024. godini u iznosu od 213,5 milijuna eura, najvećim dijelom se odnose na potpore dodijeljene putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 212,9 milijuna eura ili s 99,7 posto udjela u horizontalnim ciljevima dok je putem povoljnih zajmova dodijeljeno 556.518,12 eura ili 0,3 posto.

Slika 6. Horizontalne potpore u „užem smislu“ prema instrumentima dodjele²⁴ u razdoblju od 2022. do 2024. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 6. prikazuje udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ prema instrumentima dodjele u razdoblju od 2022. do 2023 godine u postocima.

4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije²⁵ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 160,4 milijuna eura, što je smanjenje za 33,6 milijuna eura ili 17,3 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su navedene potpore iznosile 194 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 125,4 milijuna eura ili 358,3 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iste iznosile 35 milijuna eura.

Tablica 10. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Istraživanje i razvoj i inovacije	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	33,8	193,3	160,4
A2 porezne olakšice	1,2	0,7	-
UKUPNO	35,0	194,0	160,4
udio (%) u horizontalnim ciljevima	35,50	72,30	75,13
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,71	9,86	12,14
udio (%) u ukupnim potporama	1,63	9,32	11,07
udio (%) u BDP-u	0,05	0,25	0,19

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

²⁴ A1 subvencije i neposredne subvencije kamata, A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, B kapitalna ulaganja, C povoljni zajmovi, D jamstva.

²⁵ Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi o općem skupnom izuzeću.

Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,19 posto, u 2023. godini 0,25 posto te u 2022. godini 0,05 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 11,1 posto, udio u potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 12,1 posto, dok je udio u horizontalnim ciljevima iznosio 75,1 posto.

Davatelji potpora za istraživanje i razvoj i inovacije, koji su u 2024. godini dodijelili navedene potpore u iznosu od 160,4 milijuna eura su Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 127,1 milijun eura, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih s iznosom od 23,6 milijuna eura, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture s iznosom od 9,3 milijuna eura i Ministarstvo gospodarstva s iznosom od 413.896,66 eura.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je u 2024. godini potpore putem subvencija u iznosu od 127,1 milijun eura temeljem Programa dodjele državnih potpora za strateška partnerstva za inovacije, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.109392.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih dodijelilo je u 2024. godini potpore isključivo putem subvencija u ukupnom iznosu od 23,6 milijuna eura i to temeljem sljedećih programa: Izmjene Programa dodjele državnih potpora za projekte „Ciljana znanstvena istraživanja“ u iznosu od 18,4 milijuna eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.112549, temeljem Izmjene Programa dodjele državnih potpora za projekte dokazivanja inovativnog koncepta u iznosu od 3,1 milijun eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.112585, te temeljem Druge izmjene Programa dodjele državnih potpora za projekte dokazivanja inovativnog koncepta u iznosu od 2,1 milijun eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.115535.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2024. godini potpore putem subvencija u iznosu od 9,3 milijuna eura temeljem Odluke o dodjeli pojedinačne jednokratne državne potpore poduzetniku Altpro d.o.o. za projekt istraživanja i razvoja „Razvoj sustava za napajanje vodikom „HERMES“ – NPOO C7.1 II. (C1.4. R4-II) o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.116101.

Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je u 2024. godini potpore putem subvencija u iznosu od 413.896,66 eura temeljem Programa dodjele državnih potpora za provedbu aktivnosti Europskih digitalnih inovacijskih centara usmjerenih na pružanje usluge poduzetnicima, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113101.

Potpore male vrijednosti za istraživanje i razvoj i inovacije su u 2024. godini dodijeljene u iznosu od 795.204,76 eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 160,4 milijuna eura, tada bi ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u 2024. godini iznosio 161,2 milijuna eura.

4.1.2. Potpore za zapošljavanje

Potpore za zapošljavanje²⁶ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 39 milijuna eura, što je smanjenje za 3,4 milijuna eura ili 8 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iste iznosile 42,4 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 1 milijun eura ili 2,6 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 38 milijuna eura.

Tablica 11. Potpore za zapošljavanje dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Zapošljavanje	2022. u mln EUR	2023. u mln EUR	2024. u mln EUR
A1 subvencije	38,0	42,4	39,0
UKUPNO	38,0	42,4	39,0
udio (%) u horizontalnim ciljevima	38,54	15,80	18,27
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,85	2,16	2,95
udio (%) u ukupnim potporama	1,77	2,04	2,69
udio (%) u BDP-u	0,06	0,05	0,05

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za zapošljavanje u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,05 posto, u 2023. godini također 0,05 posto, a u 2022. godini 0,06 posto. Udio potpora za zapošljavanje u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 2,7 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 3 posto, dok je udio u horizontalnim ciljevima iznosio 18,3 posto.

Davatelji potpora za zapošljavanje u 2024. godini u iznosu od 39 milijuna eura su Hrvatski zavod za zapošljavanje s iznosom od 22,7 milijuna eura i Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom s iznosom od 16,3 milijuna eura.

Hrvatski zavod za zapošljavanje dodijelio je u 2024. godini potpore za zapošljavanje putem subvencija u ukupnom iznosu od 22,7 milijuna eura temeljem Programa državnih potpora za zapošljavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za 2024. godinu, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113026, te temeljem Izmjene Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2023. godine u iznosu od 1.950,00 eura, a o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.106112.

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je u 2024. godini potpore za zapošljavanje putem subvencija u iznosu od 16,3 milijuna eura temeljem Programa poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za razdoblje od 2024. do 2026. godine, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.110059.

Potpore male vrijednosti za zapošljavanje su u 2024. godini dodijeljene u iznosu od 98,5 milijuna eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama za zapošljavanje u iznosu od 39 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za zapošljavanje u 2024. godini iznosio bi 137,5 milijuna eura.

²⁶ Potpore za zapošljavanje dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi o općem skupnom izuzeću.

4.1.3. Potpore za usavršavanje

Potpore za usavršavanje²⁷ dodijeljene su putem subvencija u 2024. godini u iznosu od 750.105,91 euro, što je povećanje za 720.846,31 euro ili za 2.463,6 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su navedene potpore iznosile 29.259,60 eura, te predstavlja smanjenje za 2,9 milijuna eura ili za 79,6 posto u odnosu na 2022. godinu kada su te potpore iznosile 3,7 milijuna eura.

Tablica 12. Potpore za usavršavanje dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Usavršavanje	2022. u mln EUR	2023. u mln EUR	2024. u mln EUR
A1 subvencije	3,7	0,03	0,8
UKUPNO	3,7	0,03	0,8
udio (%) u horizontalnim ciljevima	3,75	0,01	0,37
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,18	0,002	0,06
udio (%) u ukupnim potporama	0,17	0,001	0,06
udio (%) u BDP-u	0,005	0,00004	0,0009

Izvor: Ministarstvo financija i davatelj potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za usavršavanje u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,0009 posto, u 2023. godini 0,00004 posto, i u 2022. godini 0,005 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,1 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,1 posto, te udio u horizontalnim ciljevima 0,4 posto.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je jedini davatelj potpora za usavršavanje u 2024. godini s dodijeljenim iznosom od 750.105,91 euro putem subvencija koje je dodijelio temeljem Izmjene Programa dodjele državnih potpora za projekte stažiranja u gospodarstvu, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.112550.

4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima

Potpore malim i srednjim poduzetnicima²⁸ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 10,2 milijuna eura, što je povećanje za 2,4 milijuna eura ili 30,8 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 7,8 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 7,4 milijuna eura ili 261,7 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 2,8 milijuna eura.

²⁷ Potpore za usavršavanje dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi o općem skupnom izuzeću.

²⁸ Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi o općem skupnom izuzeću.

Tablica 13. Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Mali i srednji poduzetnici	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije i neposredne subvencije kamata	1,3	4,7	9,6
C1 povoljniji zajmovi	0,02	1,1	0,6
D1 jamstva	1,5	2,0	-
UKUPNO	2,8	7,8	10,2
udio (%) u horizontalnim ciljevima	2,86	2,91	4,78
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,14	0,40	0,77
udio (%) u ukupnim potporama	0,13	0,37	0,70
udio (%) u BDP-u	0,004	0,01	0,01

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora malim i srednjim poduzetnicima u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,01 posto, u 2022. godini 0,01 posto, i u 2021. godini 0,004 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,7 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,8 posto, dok je udio u horizontalnim ciljevima iznosio 4,8 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore malim i srednjim poduzetnicima u 2024. godini u iznosu od 10,2 milijuna eura, najvećim dijelom se odnose na subvencije i neposredne subvencije kamata u iznosu od 9,6 milijuna eura ili s udjelom od 94,1 posto u dodijeljenim navedenim potporama, te na povoljnije zajmove 556.518,12 eura ili 5,9 posto.

Davatelji potpora malim i srednjim poduzetnicima u 2024. godini u ukupnom iznosu od 10,2 milijuna eura su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih s iznosom od 5,7 milijuna eura, HBOR s 4,1 milijun eura, Ministarstvo gospodarstva s 220.919,75 eura i HAMAG – BICRO s 199.997,85 eura.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih je u 2024. godini putem subvencija dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima 5,7 milijuna eura temeljem Druge izmjene Programa dodjele državnih potpora za projekte uspostave start-up/spin off poduzeća mladih istraživača, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.112548.

HBOR je u 2024. godini dodijelilo 4,1 milijun eura putem neposrednih subvencija kamata i povoljnih zajmova, temeljem Izmjene i dopune Programa dodjele državnih potpora Hrvatske banke za obnovu i razvitak – produljenje do kraja 2026. godine, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.109743.

Ministarstvo gospodarstva je u 2024. godini putem subvencija dodijelilo 220.919,75 eura temeljem Programa dodjele potpora za inovacije za MSP-ove putem inovacijskih vaučera, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113523.

HAMAG – BICRO je u 2024. godini putem subvencija dodijelilo 199.997,85 eura temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113467.

Potpore male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 20,1 milijun eura, te ukoliko bi se iste pribrojile dodijeljenim potporama malim i srednjim

poduzetnicima u iznosu od 10,2 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora malim i srednjim poduzetnicima u 2024. godini iznosio bi 30,3 milijuna eura.

4.1.5. *Potpore kulturi*

Potpore za kulturu dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 3,1 milijun eura, što je smanjenje za 21 milijun eura ili za 87,1 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 24,1 milijun eura, te predstavlja smanjenje za 16 milijuna eura ili 83,8 posto u odnosu na 2022. godinu kada iznosile 19,1 milijun eura.

Tablica 14. Potpore za kulturu dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Kultura	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	19,1	24,1	3,1
UKUPNO	19,1	24,1	3,1
udio (%) u horizontalnim ciljevima	19,37	8,98	1,45
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,93	1,23	0,23
udio (%) u ukupnim potporama	0,89	1,16	0,21
udio (%) u BDP-u	0,03	0,03	0,004

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za kulturu u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,004 posto, u 2023. godini 0,03 posto isto kao i u 2021. godini. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,2 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,2 posto, a udio u horizontalnim ciljevima 1,5 posto.

Jedini davatelj potpora u kulturi u 2024. godini u iznosu od 3,1 milijun eura subvencija je Ministarstvo kulture i medija, temeljem Programa financiranja nakladništva koji je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.102488.

Potpore male vrijednosti za kulturu i zaštitu baštine u 2024. godini su dodijeljene u iznosu od 203.000,00 eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama za kulturu i zaštitu baštine u iznosu od 3,1 milijun eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za kulturu i zaštitu baštine iznosio bi 3,3 milijuna eura.

4.2. REGIONALNE POTPORE

Regionalne potpore²⁹ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 134,9 milijuna eura, što je smanjenje za 16 milijuna eura ili 10,6 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 150,9 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 27,9 milijuna eura ili 26,1 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 107 milijuna eura.

Tablica 15. Regionalne potpore dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Regionalne potpore	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	2,6	9,9	9,0
A2 porezne olakšice	101,5	120,1	115,9
C1 povoljni zajmovi	2,9	20,8	5,6
D jamstva	-	0,1	4,4
UKUPNO	107,0	150,9	134,9
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	5,22	7,67	10,21
udio (%) u ukupnim potporama	4,99	7,25	9,31
udio (%) u BDP	0,16	0,19	0,16

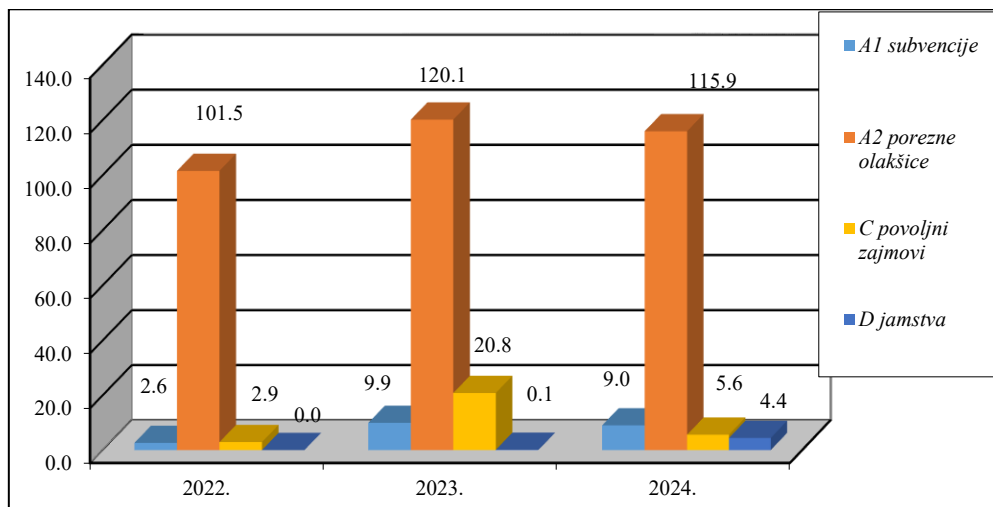
Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio regionalnih potpora u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,16 posto, u 2023. godini 0,19 posto, i u 2022. godini 0,16 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 9,3 posto, a dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 10,2 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene regionalne potpore u 2024. godini u iznosu od 134,9 milijuna eura, najvećim dijelom su porezne olakšice u iznosu od 115,9 milijuna eura ili s udjelom od 85,9 posto u dodijeljenim regionalnim potporama, slijede subvencije i neposredne subvencije kamata u iznosu od 9 milijuna eura ili 6,7 posto, povoljni zajmovi s 5,6 milijuna eura ili 4,1 posto te izdana jamstva s 4,4 milijuna eura ili 3,3 posto.

²⁹ Regionalne potpore dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi o općem skupnom izuzeću. Intenziteti dodjele regionalne potpore propisani su Kartom regionalnih potpora Republike Hrvatske za razdoblje 2022. – 2027., temeljem odluke Europske komisije SA.64581 od 23. studenog 2021. Karta regionalnih potpora temelji se na Smjernicama za regionalne državne potpore (Službeni list Europske unije, Službeni list Europske unije C 153, od 29. travnja 2021.) te njenim izmjenama iz 2024. godine.

Slika 7. Regionalne potpore prikazane prema instrumentima dodjele u razdoblju od 2022. do 2024. godine (u milijunima eura)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Davatelji regionalnih potpora u 2024. godini u iznosu od 134,9 milijuna eura, su Ministarstvo gospodarstva s iznosom od 117 milijuna eura i HBOR s iznosom od 17,9 milijuna eura.

Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je u 2024. godini regionalne potpore u iznosu od 117 milijuna eura temeljem sljedećih programa: temeljem Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja („Narodne novine“, br. 111/12. i 28/13.) iznos od 5,3 milijuna eura putem poreznih olakšica, a Europska komisija je o navedenom Zakonu obaviještena pod brojem SA.35517; temeljem Zakona o poticanju ulaganja („Narodne novine“, br. 102/15., 25/18., 114/18., 32/20. i 20/21.) iznos od 83,5 milijuna eura putem poreznih olakšica i subvencija, a Europska komisija je o navedenom Zakonu o poticanju ulaganja obaviještena pod brojem SA.43431, te o njegovim izmjenama pod brojevima SA.60887 i SA.102080; te temeljem Zakona o poticanju ulaganja („Narodne novine“, broj 63/22.) iznos od 28,2 milijuna eura putem poreznih olakšica i subvencija, te je Europska komisija o navedenom Zakonu o poticanju ulaganja obaviještena pod brojem SA.104155.

HBOR je dodijelio regionalne potpore u 2024. godini temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske banke za obnovu i razvitak u iznosu od 17,9 milijuna eura, i to putem neposrednih subvencija kamata, povoljnih zajmova i izdanih jamstava, a o navedenom programu je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.39436, dok je o njegovim kasnijim izmjenama obaviještena pod brojevima SA.60264, SA.102053 i SA.109743.

Potpore male vrijednosti za regionalni razvoj su u 2024. godini dodijeljene u iznosu od 21,9 milijuna eura, te ukoliko bi se iste pribrojile dodijeljenim potporama za regionalni razvoj u iznosu od 134,9 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za regionalni razvoj iznosio bi 156,8 milijuna eura.

4.3. POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Potpore na razini jedinica područne i lokalne (regionalne) samouprave u 2024. godini dodijeljene su u iznosu od 167,4 milijuna eura, što je povećanje za 25,4 milijuna eura ili za 17,9 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 142 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 37,8 milijuna eura ili za 29,2 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 129,6 milijuna eura.

Tablica 16. Potpore dodijeljene na lokalnoj razini u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Potpore na lokalnom nivou	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	127,0	141,9	164,4
A2 porezne olakšice	-	-	1,3
B1 kapitalna ulaganja	2,6	0,1	1,7
UKUPNO	129,6	142,0	167,4
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	6,32	7,22	12,67
udio (%) u ukupnim potporama	6,05	6,82	11,55
udio (%) u BDP-u	0,19	0,18	0,20

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,20 posto, u 2023. godini 0,18 posto, a u 2022. godini 0,19 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 11,6 posto, a udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 12,7 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore na lokalnoj razini u 2024. godini u iznosu od 167,4 milijuna eura, najvećim dijelom se odnose na subvencije u iznosu od 164,4 milijuna eura ili s udjelom od 98,2 posto u dodijeljenim potporama na lokalnom nivou, slijede kapitalna ulaganja s 1,7 milijuna eura ili 1 posto te porezne olakšice s 1,3 milijuna eura ili 0,8 posto.

Unutar potpora na lokalnoj razini dodijeljenih u 2024. godini u iznosu od 167,4 milijuna eura, na potpore kopnenom cestovnom prometu odnosi se iznos od 157,7 milijuna eura ili udio od 94,2 posto u potporama na lokalnoj razini, na potpore za zapošljavanje 7,2 milijuna eura ili 4,3 posto, na regionalni razvoj 1,3 milijuna eura ili 0,8 posto, na kulturu 783.380,50 eura ili 0,5 posto, na audiovizualnu industriju 299.087,85 eura ili 0,2 posto, na kopneni željeznički promet 63.919,51 euro ili 0,04 posto te na pomorski promet 63.651,60 eura ili 0,04 posto

Davatelji potpora na lokalnoj razini u 2024. godini su: Grad Zagreb u iznosu od 145,7 milijuna eura, Grad Split s 11,6 milijuna eura, Koprivničko-križevačka županija s 2,6 milijuna eura, Grad Pula s 1,8 milijuna eura, Grad Novska s 1,3 milijuna eura, Sisačko-moslavačka županija s 1,2 milijuna eura te ostale županije, općine i gradovi.

Ukoliko bi se potporama na lokalnoj razini dodijeljenih u 2024. godini u iznosu od 167,4 milijuna eura pridodale potpore male vrijednosti dodijeljene na lokalnoj razini u iznosu od 33,6 milijuna eura, ukupan iznos svih potpora dodijeljenih na lokalnoj razini iznosio bi 201 milijun eura.

4.4. SEKTORSKE POTPORE

Sektorske potpore dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 802,6 milijuna eura, što je smanjenje za 46,8 milijuna eura ili za 5,5 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 849,4 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 198,6 milijuna eura ili za 32,9 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 604 milijuna eura.

Tablica 17. Sektorske potpore dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Posebni sektori	2022.		2023.		2024.	
	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln EUR	udio u BDP (%)
Poštanske usluge	13,2	0,02	14,8	0,02	25,1	0,03
Zaštita okoliša i očuvanje energije	170,7	0,25	186,0	0,24	172,1	0,20
Promet	205,0	0,30	319,9	0,41	365,9	0,43
Brodogradnja	61,2	0,09	29,5	0,04	14,0	0,02
Turizam	0,7	0,001	130,5	0,17	44,6	0,05
Sanacija i restrukturiranje	-	-	9,0	0,01	-	-
Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	153,2	0,23	153,9	0,20	170,3	0,20
Razvoj širokopojasnih mreža	-	-	5,8	0,01	10,6	0,01
Ukupno	604,0	0,89	849,4	1,09	802,6	0,94

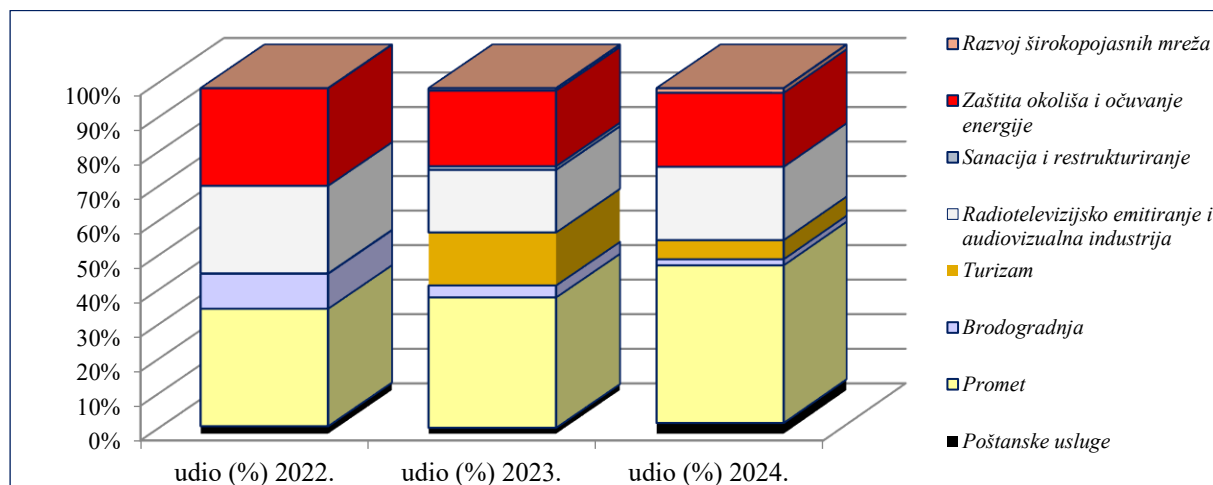
Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio sektorskih potpora u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,94 posto, u 2023. godini 1,09 posto, i u 2022. godini 0,89 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 55,4 posto, a udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 60,8 posto.

Unutar sektorskih potpora, dodijeljenih u 2024. godini u iznosu od 802,6 milijuna eura, najviše potpora dodijeljeno je sektoru prometa u iznosu od 365,9 milijuna eura ili s 45,6 posto udjela u sektorskim potporama, slijede potpore za zaštitu okoliša i očuvanje energije sa 172,1 milijun eura ili 21,5 posto, usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju 170,3 milijuna eura ili 21,2 posto, sektor turizma sa 44,6 milijuna eura ili 5,6 posto, poštanske usluge s 25,1 milijun eura ili 3,1 posto, brodogradnja sa 14 milijuna eura ili 1,7 posto te razvoj širokopojasnih mreža s 10,6 milijuna eura ili 1,3 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene sektorske potpore u 2024. godini u iznosu od 802,6 milijuna eura, najvećim dijelom se odnose na subvencije u iznosu od 751,6 milijuna eura ili s udjelom od 93,7 posto u sektorskim potporama, slijede porezne olakšice s 19,5 milijuna eura ili 2,4 posto, povoljni zajmovi od 16,3 milijuna eura ili 2 posto te izdana jamstva od 15,2 milijuna eura ili 1,9 posto.

Slika 8. Struktura sektorskih potpora dodijeljenih u razdoblju od 2022. do 2024. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

Pravila o potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa sadržana su u Odluci Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa³⁰ (u daljnjem tekstu: Odluka Komisije). Sukladno navedenoj Odluci Komisije, državi članici je dopušteno da pod određenim uvjetima dodjeljuje naknadu za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa, odnosno ima obvezu pokrivanja dijela troškova ili ukupnih troškova onih usluga koje imaju gospodarski karakter i koje su usmjerene k građanima, odnosno interesu društva u cijelosti, a koje, bez intervencije države, odnosno isključivo primjenom tržišnih kriterija, pružatelji usluga ne bi obavljali na odgovarajući način glede cijene, kvalitete, kontinuiteta i pristupa usluzi. Naknada koji dobiju korisnici koji obavljaju takve usluge predstavlja kompenzaciju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Priopćenje Komisije – Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za obavljanje javne sluge³¹ (u daljnjem tekstu: Okvir EU) primjenjuje se na potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa koje ne ispunjavaju uvjete iz Odluke Komisije ili koje nije moguće dodijeliti putem Odluke Komisije. Potpore iz Odluke Komisije izuzete su od obveze prijave Europskoj komisiji, dok potpore iz Priopćenja Komisije nije moguće dodijeliti bez odluke Europske komisije.

³⁰ Službeni list Europske unije, L 7, od 11. siječnja 2012.

³¹ Službeni list Europske unije, C 8, od 11. siječnja 2012.

Tablica 18. Potpore dodijeljene putem subvencija za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2024. godini (u milijunima eura)

Kategorija potpore	Naziv potpore	Iznos
Radiotelevizijsko emitiranje	Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (Prihod od HRT pristojbe)	153,4
Poštanske usluge	Državna potpora HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa - univerzalne poštanske usluge	15,0
	Pojedinačna državna potpora HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje univerzalne usluge za razdoblje od 2024. do 2027. godine	10,2
Zračni promet	Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet	1,4
	Očuvanje prometne povezanosti regija (domaći linijski zračni promet)	19,1
Pomorski promet	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2020. do 2025. na državnoj brzobrodskoj liniji 9502 Žirje – Kaprije – Šibenik i obratno	0,9
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj brodskoj liniji br. 409	0,3
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji br. 635	0,8
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina (očekivano od 2021.-2026. godine) na državnoj brzobrodskoj liniji 9808 Lastovo – Korčula – Dubrovnik	1,8
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama	6,0
	Izmjene Prijedloga programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnoj liniji 9141	1,3
	Prijedlog programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godine na državnim trajektnim linijama 338, 532, 831	3,9
	Prijedlog programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 3 godine na državnim brodskim linijama 310, 311, 501, 614, 807	0,6
	Izmjene Prijedloga programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 3 godine na državnim linijama 310, 331, 501, 614 i 807	1,9
	Prijedlog programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnim brodskim linijama 405/406, 505 i 612	1,1
	Izmjene Prijedloga programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnim linijama 405, 505, 612	0,8
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. uz mogućnost produljenja do 2029.	1,3
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama	8,7
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338 Valbiska – Lopar, 501 Brodarica – Krpanj i 612 Komiža – Biševo	0,1
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza – 310 Mali Lošinj – Unije – Vele Srakane – Susak i obratno za razdoblje od 5.2.2024. – 4.2.2025.	1,1
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza – 311 Ilovik – Mrtvaška – Mali Lošinj i obratno za razdoblje od 5.2.2024. – 4.2.2025.	0,2
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza – 501 Krpanj – Brodarica i obratno za razdoblje od 5.2.2024. – 4.2.2025.	0,2
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza – 614 Orebić – Korčula i obratno za razdoblje od 3+7 godina (01.10.2024.-30.09.2034.)	0,1
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza – 614 Orebić – Korčula i obratno za razdoblje od 6 godina (01.07.2024.-30.06.2030.)	0,01
	Brzobrodске linije od 01.01.2024.-31.12.2024.	17,2
	Trajektnе linije od 01.01.2024.-31.12.2024.	17,3
	Lokalni nivo – gradovi, općine	0,1

Kategorija potpore	Naziv potpore	Iznos
Kopneni cestovni promet	7. Izmjena ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje Jadranske autoceste dionica 2B2-2 i 2B2-3	30,1
	1. Faza modernizacije tramvajske infrastrukture u gradu Zagrebu – II. Faza projekta	8,3
	Modernizacija tramvajske infrastrukture na području grada Osijeka – II faza	22,5
	Lokalni nivo - gradovi, općine	157,7
Željeznički promet	Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu RH – HŽ Putnički prijevoz	100,5
	Obnova voznog parka HŽ putničkog prijevoza d.o.o. novim elektromotornim vlakovima – II faza	22,7
	Modernizacija informatičkog i prodajnog sustava	6,4
	Lokalni nivo - gradovi, općine	0,1
Ukupno		612,9

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u 2024. godini putem subvencija u iznosu od 612,9 milijuna eura te je udio navedenih potpora u BDP-u u istoj godini iznosio 0,72 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 42,3 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 46,4 posto i udio u sektorskim potporama 76,4 posto.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa prevladavaju u okviru sektorskih potpora, a dodjeljuju se kao naknada ili kompenzacija za obavljanje javne usluge u kopnenom cestovnom, željezničkom, pomorskom i zračnom prometu, uslugama zračnih luka, u javnim radiodifuzijskim uslugama te poštanskim uslugama.

Unutar potpora za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljenih u 2024. godini u iznosu od 612,9 milijuna eura, najveći udio odnosi se na potpore kopnenom cestovnom prometu u iznosu od 218,6 milijuna eura ili s 35,7 posto, slijede potpore za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa od 153,4 milijuna eura ili 25 posto, potpore za kopneni željeznički promet od 129,6 milijuna eura ili 21,1 posto, potpore pomorskom prometu od 65,6 milijuna eura ili 10,7 posto, potpore za poštanske usluge od 25,1 milijun eura ili 4,1 posto te potpore zračnom prometu od 20,6 milijuna eura ili 3,4 posto.

Potpore za kopneni cestovni promet u iznosu od 218,6 milijuna eura, dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 60,9 milijuna eura te davatelji potpora s lokalne razine 157,7 milijuna eura.

Potpore za radiotelevizijsko emitiranje u iznosu od 153,4 milijuna eura odnose se na pristojbe uplaćene temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.

Potpore za kopneni željeznički promet u iznosu od 129,6 milijuna eura, dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 129,6 milijuna eura te davatelji potpora s lokalne razine 63.919,51 euro.

Potpore pomorskom prometu u iznosu od 65,6 milijuna eura, dodjeljivala je Agencija za obalni linijski pomorski promet u iznosu 65,6 milijuna eura dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 63.651,6eura.

Potpore za poštanske usluge u iznosu od 25,1 milijun eura dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Potpore za zračni promet u iznosu od 20,6 milijuna eura dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

4.4.1. Potpore za poštanske usluge

Potpore za poštanske usluge dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 25,1 milijun eura, što je povećanje za 10,3 milijuna eura ili 69,6 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 14,8 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 11,9 milijuna eura ili 90,2 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 13,2 milijuna eura.

Tablica 19. Potpore za poštanske usluge dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Poštanske usluge	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	13,2	14,8	25,1
UKUPNO	13,2	14,8	25,1
udio (%) u posebnim sektorima	2,19	1,74	3,13
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,64	0,75	1,90
udio (%) u ukupnim potporama	0,62	0,71	1,73
udio (%) u BDP-u	0,02	0,02	0,03

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za poštanske usluge u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,03 posto, dok je i u 2023. i 2022. godini iznosio 0,02 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 1,7 posto, u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 1,9 posto te u sektorskim potporama 3,1 posto.

Potpore za poštanske usluge u 2024. godini u iznosu od 25,1 milijun eura dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture putem subvencija za univerzalne poštanske usluge kao Državna potpora HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 15 milijuna eura te kao Pojedinačna državna potpora HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje univerzalne usluge za razdoblje od 2024. do 2027. godine 10,1 milijun eura.

4.4.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije³² dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 172,1 milijun eura, što je smanjenje za 13,9 milijuna eura ili za 7,5 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 186 milijuna eura, te je povećanje za 1,4 milijuna eura ili 0,8 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 170,7 milijuna eura.

³² Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi o općem skupnom izuzeću i Smjernicama o državnim potporama za klimu, zaštitu okoliša i energiju (Službeni list Europske unije, C 80, od 18. veljače 2022.).

Tablica 20. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Zaštita okoliša i očuvanje energije	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	170,7	168,1	137,1
A1 neposredne subvencije kamata	-	0,7	5,4
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	-	16,3	12,0
C1 povoljniji zajmovi	-	0,9	16,4
D Jamstva	-	-	1,2
UKUPNO	170,7	186,0	172,1
udio (%) u posebnim sektorima	28,26	21,90	21,44
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	8,33	9,45	13,03
udio (%) u ukupnim potporama	7,96	8,94	11,88
udio (%) u BDP-u	0,25	0,24	0,20

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,20 posto, u 2023. godini 0,24 posto i u 2022. godini 0,25 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 11,9 posto, u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 13 posto te u sektorskim potporama 21,4 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2024. godini u iznosu od 172,1 milijun eura, najvećim dijelom se odnose na subvencije u iznosu od 137,1 milijun eura ili s udjelom od 79,7 posto u navedenim potporama, slijede povoljni zajmovi od 16,4 milijuna eura ili 9,5 posto, porezne olakšice od 12 milijuna eura ili 7 posto, neposredne subvencije kamata od 5,4 milijuna eura ili 3,1 posto te izdana jamstva od 1,2 milijuna eura ili 0,7 posto.

Unutar potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u iznosu od 172,1 milijun eura, na potpore za zaštitu okoliša odnosi se iznos od 70,2 milijuna eura ili 40,8 posto udjela u potporama za zaštitu okoliša i uštedu energije dok se na potpore energetske sektoru odnosi 101,9 milijuna eura ili 59,2 posto.

Davatelji potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2024. godini su, Hrvatski operater tržišta energije d.o.o. (u daljnjem tekstu: HROTE) s iznosom od 70 milijuna eura, Ministarstvo gospodarstva sa 43,8 milijuna eura, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije s 35,3 milijuna eura i HBOR s 23 milijuna eura.

HROTE je dodijelio ukupno 70,0 milijuna eura, i to temeljem Programa državnih potpora za sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije tržišnom premijom i zajamčenom otkupnom cijenom subvencije u iznosu od 58,1 milijun eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113975, te kroz porezne olakšice temeljem Uredbe o kriterijima za plaćanje umanjene naknade za obnovljive izvore energije i kogeneraciju u iznosu od 12 milijuna eura, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.102294.

Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je 43,8 milijuna eura subvencija temeljem programa Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo za 2024. godinu, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113175.

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije dodijelilo je putem subvencija u 2024. godini ukupno 35,3 milijuna eura temeljem programa: Program dodjele državnih potpora za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti i visokoučinkovitu kogeneraciju u prerađivačkoj industriji i njegovih izmjena u iznosu od 19,1 milijun eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.115536, te Program dodjele državnih potpora za ulaganja u promicanje energije iz obnovljivih izvora energije iz sredstava Modernizacijskog fonda i njegovih izmjena iznos od 16,2 milijuna eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.117488.

HBOR je dodijelilo putem neposrednih subvencija kamata, povoljnih zajmova i izdanih jamstava iznos od 23 milijuna eura temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a – produljenje do kraja 2026. godine i njegovih izmjena i dopuna, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.109743.

Potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 5 milijuna eura, te ukoliko bi se navedene potpore pribrojile dodijeljenim potporama za zaštitu okoliša i uštedu energije u iznosu od 172,1 milijun eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije iznosile bi 177,1 milijun eura.

4.4.3. Potpore prometu

Potpore u sektoru prometa dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 365,9 milijuna eura, što je povećanje za 46 milijuna eura ili za 14,4 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su potpore iznosile 319,9 milijuna eura, te je povećanje za 160,9 milijuna eura ili 78,5 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 205 milijuna eura.

Tablica 21. Potpore dodijeljene u sektoru prometa u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Promet	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
Kopneni željeznički promet	70,3	107,5	129,6
Kopneni promet ostali (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima)	32,6	92,3	60,9
Pomorski promet	86,0	89,5	154,8
Zračni promet	16,1	30,6	20,6
UKUPNO	205,0	319,9	365,9
udio (%) u posebnim sektorima	33,94	37,66	45,59
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	10,00	16,26	27,70
udio (%) u ukupnim potporama	9,56	15,37	25,25
udio (%) u BDP-u	0,30	0,41	0,43

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru prometa u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,43 posto, u 2023. godini 0,41 posto i u 2022. godini 0,30 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 25,3 posto, udio u sektoru industrije i usluga 27,7 posto i udio u sektorskim potporama 45,6 posto.

U sektoru prometa, potpore u 2024. godini iznosile su 365,9 milijuna eura, a najviše potpora dodijeljeno je pomorskom prometu u iznosu od 154,8 milijuna eura ili s udjelom od 42,3 posto

u sektoru prometa, slijede potpore kopnenom željezničkom prometu od 129,6 milijuna eura ili 35,4 posto, zatim kopnenom cestovnom prometu od 60,9 milijuna eura ili 16,7 posto te zračnom prometu od 20,6 milijuna eura ili 5,6 posto.

Tablica 22. Potpore dodijeljene u sektoru prometa prikazane prema instrumentima u razdoblju od 2022. do 2024. godine (u milijunima eura)

	2022.	2023.	2024.
A1 subvencije	178,4	283,7	358,4
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	26,6	21,6	7,5
C Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	-	14,6	-
Ukupno	205,0	319,9	365,9

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore u sektoru prometa u 2024. godini u iznosu od 365,9 milijuna eura, najvećim dijelom se odnose na subvencije u iznosu od 358,4 milijuna eura ili s udjelom od 98 posto u navedenim potporama, te na porezne olakšice od 7,5 milijuna eura ili 2 posto.

Potpore pomorskom prometu dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 154,8 milijuna eura, što je povećanje za 65,3 milijuna eura ili za 73 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 89,5 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 68,8 milijuna eura ili za 80 posto u odnosu na 2022. godinu kada su potpore iznosile 86 milijuna eura. Udio potpora pomorskom prometu u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,18 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 10,7 posto, udio u sektorskim potporama 19,3 posto i udio u sektoru prometa 42,3 posto. Potpore pomorskom prometu u 2024. godini najvećim dijelom su dodjeljivane putem subvencija u iznosu od 147,3 milijuna eura ili s udjelom od 95,1 posto u navedenim potporama te putem poreznih olakšica 7,5 milijuna eura ili 4,9 posto.

Davatelji potpora pomorskom prometu u 2024. godini u ukupnom iznosu od 154,8 milijuna eura su Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture s iznosom od 89,2 milijuna eura i Agencija za obalni linijski pomorski promet s iznosom od 65,6 milijuna eura.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2024. godini ukupno 89,2 milijuna eura, temeljem Programa dodjele državnih potpora za ulaganje u izgradnju, nadogradnju ili modernizaciju lučke infrastrukture morskih luka i pristupne infrastrukture iznos od 81,7 milijuna eura subvencija, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113474, te kroz porezne olakšice temeljem Programa državnih potpora u obliku poreza po tonaži broda u iznosu od 7,5 milijuna eura, a program je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.37912.

Agencija za obalni linijski pomorski promet dodijelila je u 2024. godini 65,6 milijuna eura subvencija poduzetnicima za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa za javne usluge pomorskog prijevoza, temeljem sljedećih programa:

- Programa Trajektna linije od 01.01.2024. - 31.12.2024. u iznosu od 17,3 milijuna eura
- Programa Brzobrodne linije od 01.01.2024. - 31.12.2024. u iznosu od 17,2 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama u iznosu od 8,7 milijuna eura

- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama u iznosu od 6 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godine na državnim trajektnim linijama 338, 532, 831 u iznosu od 3,9 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 3 godine na državnim brodskim linijama 310, 311, 501, 614 i 807 i njegovih izmjena, u iznosu od 2,5 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnim linijama 405, 406, 505 i 612 i njegovih izmjena, u iznosu od 1,9 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina (očekivano od 2021. do 2026. godine) na državnoj brzobrodskoj liniji 9808 Lastovo – Korčula – Dubrovnik u iznosu od 1,8 milijuna eura
- Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnoj liniji 9141 njegovih izmjena u iznosu od 1,3 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. godine uz mogućnost produljenja do 2029. godine u iznosu od 1,3 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza 310 Mali Lošinj – Unije – Vele Srakane – Susak i obratno za razdoblje od 5.2.2024. do 4.2.2025. u iznosu od 1,1 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2020. do 2025. godine na državnoj brzobrodskoj liniji 9502 Žirje – Kaprije – Šibenik i obratno, u iznosu od 923.886,84 eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji broj 635 u iznosu od 762.447,21 euro, koji je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.48119 i SA.49523
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj brodskoj liniji broj 409, u iznosu od 269.238,88 eura koji je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojevima SA.48120
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza 501 Krapanj – Brodarica i obratno za razdoblje od 5.2.2024. do 4.2.2025., u iznosu od 236.021,14 eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza 311 Ilovik – Mrtvaška – Mali Lošinj i obratno za razdoblje od 5.2.2024. do 4.2.2025., u iznosu od 235.943,41 euro

- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza 614 Orebić – Korčula i obratno za razdoblje od 3+7 godina (01.10.2024.-30.09.2034.) i njegovih izmjena, u iznosu od 125.810,96 eura, te
- Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama 338 Valbiska – Lopar, 501 Brodarica – Krapanj i 612 Komiža – Biševo u iznosu od 98.503,84 eura.

Potpore željezničkom prometu dodijeljene su putem subvencija u 2024. godini u iznosu od 129,6 milijuna eura, što je povećanje za 22,1 milijuna eura ili 20,6 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su potpore iznosile 107,5 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 59,3 milijuna eura ili 84,4 posto u odnosu na 2022. godinu kada su potpore iznosile 70,3 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,15 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 8,9 posto, udio u sektorskim potporama 16,1 posto i udio u sektoru prometa 35,4 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodijelilo u 2024. godini željezničkom prometu ukupno 129,6 milijuna eura, i to temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu Republike Hrvatske – HŽ Putnički prijevoz d.o.o. 100,5 milijuna eura, temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Obnova voznog parka HŽ putničkog prijevoza d.o.o. novim elektromotornim vlakovima – II faza, iznos od 22,7 milijuna eura te temeljem programa Modernizacija informatičkog i prodajnog sustava iznos od 6,4 milijuna eura.

Potpore kopnenom cestovnom prometu dodijeljene su u 2024. godini putem subvencija u iznosu od 60,9 milijuna eura, što je smanjenje za 31,4 milijuna eura ili 34 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su navedene potpore iznosile 92,3 milijuna eura, te je povećanje za 28,3 milijuna eura ili 86,8 posto u odnosu na 2022. godinu kada su potpore iznosile 32,6 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,07 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 4,2 posto, udio u sektorskim potporama 7,6 posto i udio u sektoru prometa 16,6 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodijelilo u 2024. godini za kopneni cestovni promet ukupno 60,9 milijuna eura putem subvencija, i to temeljem Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje Jadranske autoceste dionica 2B2-2 i 2B2-3 i njegovih izmjena i dopuna iznos od 30,1 milijun eura, a o kojem je Europska komisija odlučivala u postupku koji je vođen pod brojem SA.103361, temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Modernizacija tramvajske infrastrukture na području grada Osijeka – II faza iznos od 22,5 milijuna eura i temeljem pojedinačne potpore pod nazivom 1. Faza modernizacije tramvajske infrastrukture u gradu Zagrebu – II Faza projekta iznos od 8,3 milijuna eura.

Potpore zračnom prometu dodijeljene su u 2024. godini subvencije u iznosu od 20,6 milijuna eura, što je smanjenje za 10 milijuna eura ili za 32,7 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su navedene potpore iznosile 30,6 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 4,5 milijuna eura ili za 28 posto u odnosu na 2022. godinu kada su potpore iznosile 16,1 milijun eura. Udio potpora u zračnom prometu u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,02 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 1,4 posto, udio u sektorskim potporama 2,6 posto i udio u sektoru prometa 5,6 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2024. godini ukupno zračnom prometu 20,6 milijuna eura, i to temeljem programa Očuvanje prometne povezanosti regije

(domaći linijski zračni prijevoz) 19,1 milijun eura i temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet 1,5 milijuna eura.

Potpore male vrijednosti dodijeljene su i u sektoru prometa u 2024. godini u iznosu od 906.571,5 eura, te ukoliko bi se iste potpore pribrojile dodijeljenim potporama u sektoru prometa u iznosu od 365,9 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora u sektoru prometa iznosile bi 366,8 milijuna eura.

4.4.4. *Potpore brodogradnji*

Potpore u sektoru brodogradnje dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 14 milijuna eura, što je smanjenje za 15,5 milijuna eura ili za 52,5 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 29,5 milijuna eura, te predstavlja smanjenje za 47,2 milijuna eura ili 77,1 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 61,2 milijuna eura.

Tablica 23. Potpore dodijeljene u sektoru brodogradnje u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Brodogradnja	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
D jamstva	61,2	29,5	14,0
UKUPNO	61,2	29,5	14,0
udio (%) u posebnim sektorima	10,13	3,47	1,74
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,99	1,50	1,06
udio (%) u ukupnim potporama	2,86	1,42	0,97
udio (%) u BDP-u	0,09	0,04	0,02

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru brodogradnje u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,02 posto, u 2023. godini 0,04 posto i u 2022. godini 0,09 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 1 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 1,1 posto i udio u sektorskim potporama 1,7 posto. Instrument putem kojeg su dodjeljivane potpore u brodogradnji su izdana jamstva.

U državnim jamstvima sadržana potpora za kredite brodogradilišta izračunava se u stopostotnom iznosu izdanog jamstva jer država preuzima otplatu kredita onih brodogradilišta koja su u teškoćama, a s obzirom da se na primljene avanse kupaca brodova ne plaća kamata, potpora u izdanim državnim jamstvima za avanse brodogradilišta izračunava se kao iznos tržišne kamate koji bi bio plaćen za te avanse te se iz navedenog razloga državna jamstva smatraju dodijeljenima u trenutku izdavanja, a ne u trenutku njihovog protestiranja odnosno aktiviranja.

Ministarstvo gospodarstva, kao davatelj potpora u brodogradnji, je za osiguranje avansnih uplata kupca za praćenje dovršetka broda Novogradnje broj 527, izdalo jamstva u iznosu od 14 milijuna eura.

4.4.5. Potpore turizmu

Potpore u sektoru turizma dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 44,6 milijuna eura, što je smanjenje za 85,9 milijuna eura ili 65,8 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 130,5 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 43,9 milijuna eura u odnosu na 2022. godinu kada su potpore iznosile 728.989,14 eura.

Tablica 24. Potpore dodijeljene u turizmu u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Turizam	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 neposredne subvencije kamata	0,7	0,5	0,4
A1 subvencije	-	130,0	44,2
UKUPNO	0,7	130,5	44,6
udio (%) u posebnim sektorima	0,12	15,36	5,56
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,03	6,63	3,38
udio (%) u ukupnim potporama	0,03	6,27	3,08
udio (%) u BDP-u	0,001	0,17	0,05

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru turizma u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,05 posto, u 2023. godini 0,17 posto i u 2022. godini 0,001 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 3,1 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 3,4 posto i udio u sektorskim potporama 5,6 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore u sektoru turizma u 2024. godini u iznosu od 44,6 milijuna eura, najvećim dijelom se odnose na subvencije u iznosu od 44,2 milijuna eura ili s udjelom od 99,1 posto u navedenim potporama te neposredne subvencije kamata od 364.311,07 eura ili 0,9 posto.

Ministarstvo turizma i sporta dodijelilo je temeljem subvencije i neposredne subvencije kamata u ukupnom iznosu od 44,6 milijuna eura kroz nekoliko programa: Programa dodjele državnih potpora za ulaganja u sektoru turizma iznos od 27,3 milijuna eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.104072, temeljem Odluke o dodjeli pojedinačne jednokratne potpore trgovačkom društvu Terme Bjelovar d.o.o. iznos od 16,9 milijuna eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113646, te temeljem Programa Poticaj za uspjeh iznos od 364.311,07 eura.

Potpore male vrijednosti u sektoru turizma dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 4,2 milijuna eura, te ukoliko bi se te potpore pribrojile dodijeljenim potporama u sektoru turizma u iznosu od 44,6 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora u sektoru turizma iznosio bi 48,8 milijuna eura.

4.4.6. Potpore za sanaciju i restrukturiranje

Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama³³ nisu dodijeljene u 2024. godini, kao niti u 2022. godini, a u 2023. godini su dodijeljene u iznosu od 9 milijuna eura.

Tablica 25. Potpore za sanaciju i restrukturiranje dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Sanacija i restrukturiranje	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
D jamstva	–	9,0	–
UKUPNO	–	9,0	–
udio (%) u posebnim sektorima	–	1,06	–
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	–	0,46	–
udio (%) u ukupnim potporama	–	0,43	–
udio (%) u BDP-u	–	0,01	–

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.4.7. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju

Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju³⁴ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 170,3 milijuna eura, što je povećanje za 16,4 milijuna eura ili za 10,7 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 153,9 milijuna eura, te predstavlja povećanje za 17,1 milijuna eura ili za 11,2 posto u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile 153,2 milijuna eura.

Tablica 26. Potpore dodijeljene za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	2,2	1,7	17,0
A1 RTV pristojba	151,0	152,2	153,3
UKUPNO	153,2	153,9	170,3
udio (%) u posebnim sektorima	25,36	18,12	21,22
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	7,48	7,82	12,89
udio (%) u ukupnim potporama	7,15	7,40	11,75
udio (%) u BDP-u	0,23	0,20	0,20

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

³³ Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama mogu se dodijeliti prema Smjernicama o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (Službeni list Europske unije, C 249, od 31. srpnja 2014.), koje se primjenjuju od 1. kolovoza 2014., a čija je primjena produljena kako slijedi: do 31. prosinca 2023. temeljem Izmjena Smjernica (Službeni list Europske unije, C 224, od 8. srpnja 2020.), zatim do 31. prosinca 2025. temeljem Izmjena Smjernica (Službeni list Europske unije, C/2023/1212, od 29. studenoga 2023.), te u konačnici do 31. prosinca 2026. temeljem Izmjena Smjernica (Službeni list Europske unije, C/2025/5428, od 13. listopada 2025.).

³⁴ Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje mogu se dodijeliti temeljem Priopćenja Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Službeni list Europske unije, C 257, od 27. listopada 2009.).

Udio potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,20 posto, u 2023. godini također 0,20 posto i u 2022. godini 0,23 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 11,8 posto, udio u sektoru industrije i usluga 12,9 posto i udio u sektorskim potporama 21,2 posto.

Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju dodijeljene u 2024. godini u iznosu od 170,3 milijuna eura, najvećim dijelom odnose se na sredstva koja su dobivena posljedično plaćanju RTV pristojbe u iznosu od 153,3 milijuna eura ili s udjelom od 90 posto i 17 milijuna eura ili 10 posto na subvencije.

Davatelji potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u 2024. godini su Ministarstvo kulture i medija u iznosu od 153,3 milijuna eura, Hrvatski audiovizualni centar u iznosu od 15,1 milijun eura i Agencija za elektroničke medije u iznosu od 1,9 milijuna eura.

Potpore za poticanje javnog radiotelevizijskog emitiranja odnosno javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog i radio televizijskog programa koji predstavlja uslugu od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u iznosu od 153,3 milijuna eura. Njihov korisnik je Hrvatska radiotelevizija, a financiraju se iz sredstava radiotelevizijske pristojbe koju su obvezni plaćati svi vlasnici radijskih i televizijskih prijemnika u Republici Hrvatskoj temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji. Visina mjesečne pristojbe iznosi 10,62 eura. Zakon se nalazi na Listi postojećih potpora pod brojem SA.39679 koju su prije pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji zajednički utvrdile Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i Europska komisija. Predmetna sredstva pristojbe smatraju se potporom jer se dodjeljuju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa koje imaju gospodarski karakter.

Hrvatski audiovizualni centar dodijelio je putem subvencija u 2024. godini potpore audiovizualnoj industriji u iznosu od 15,1 milijun eura i to temeljem Programa državne potpore za dodjelu sredstava za promicanje audiovizualnog stvaralaštva, audiovizualne kulture i očuvanja audiovizualne kulturne baštine u razdoblju od 2024. do 2026. godine u iznosu od 7,7 milijun eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.112380, te temeljem Programa državne potpore za poticanje ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela u razdoblju od 2024. do 2026. godine u iznosu od 7,4 milijun eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.113192.

Agencija za elektroničke medije dodijelila je potpore audiovizualnoj industriji u 2024. godini putem subvencija u iznosu od skoro 1,9 milijuna eura temeljem Programa dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija za razdoblje od 2024. do 2026. godine, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem 109733.

Potpore male vrijednosti za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 2,9 milijuna eura, te ukoliko se iste pribroje dodijeljenim potporama u iznosu od 170,3 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju iznosi 173,2 milijuna eura.

4.4.8. Potpore za razvoj širokopojasnih mreža

Potpore za razvoj širokopojasnih mreža³⁵ dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 10,6 milijuna eura, što je povećanje za 4,8 milijuna eura ili 82,8 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su iznosile 5,8 milijuna eura. Navedene potpore nisu dodjeljivane u 2022. godini.

Tablica 27. Potpore razvoju širokopojasnih mreža dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Razvoj širokopojasnih mreža	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	-	5,8	10,6
UKUPNO	-	5,8	10,6
udio (%) u posebnim sektorima	-	0,68	1,32
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	-	0,29	0,80
udio (%) u ukupnim potporama	-	0,28	0,73
udio (%) u BDP-u	-	0,01	0,01

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za razvoj širokopojasnih mreža u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,01 posto, isto i u 2023. godini. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,7 posto, udio u sektoru industrije i usluga 0,8 posto i udio u sektorskim potporama 1,3 posto. Jedini instrument putem kojeg su dodjeljivane navedene potpore su subvencije.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2024. godini 10,6 milijuna eura subvencija temeljem RRF Nacionalnog plana za širokopojasnu mrežu, koji je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.38626 i SA.100662.

³⁵ Potpore za razvoj širokopojasnih mreža mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Priopćenju Komisije – Smjernica EU o primjeni pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža (Službeni list Europske unije, C 25, od 26. siječnja 2013.) koje su bile u primjeni do 31. siječnja 2023., a od 1. veljače 2023. u primjeni su Smjernice o državnim potporama za širokopojasne mreže (Službeni list Europske unije, C 36, od 31. siječnja 2023.).

4.5. POTPORE U SVRHU PODRŠKE GOSPODARSTVU U PANDEMIJI COVID-19 I ZA SUZBIJANJE UČINAKA RUSKE AGRESIJE NA UKRAJINU

Gospodarstvo u Republici Hrvatskoj, kao i u ostalim državama članicama EU, pretrpjelo je teške posljedice uzrokovane pandemijom COVID-19 te ruskom agresijom na Ukrajinu. Kako bi se poduzetnicima u navedenom razdoblju pomoglo u poslovanju, te omogućila dodjela potpora kao podrška, Europska komisija usvojila je Privremeni Okvir za mjere državnih potpora u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 koji je mijenjan nekoliko puta te Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu s izmjenama.

Privremeni Okvir za mjere državnih potpora u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 (u daljnjem tekstu: Privremeni Okvir)³⁶, Europska komisija usvojila je 19. ožujka 2020., a kasnije izmjene usvojene su 3. travnja, 8. svibnja, 29. lipnja i 13. listopada 2020., te 28. siječnja i 18. studenoga 2021. Sukladno zadnjoj, šestoj izmjeni Privremenog Okvira, dodjela potpora produžena je do 30. lipnja 2022., osim određenih izuzetaka, ovisno o vrsti potpore, koji su navedeni na mrežnoj stranici Ministarstva financija³⁷.

Također, prema Privremenom Okviru, potpore za podršku gospodarstvu tijekom pandemije Covid-a 19, mogu se dodijeliti i izravnom primjenom članka 107. stavka 2. UFEU-a spojivim sa zajedničkim tržištem smatra potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja.

Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu, Europska komisija je objavila 23. ožujka 2022., a prve izmjene usvojene su 21. srpnja 2022.³⁸ Potom je 9. ožujka 2023. Europska komisija usvojila i novi Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama i za tranziciju radi potpore gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu (u daljnjem tekstu: Privremeni krizni i tranzicijski okvir)³⁹ kako bi se potaknulo uvođenje mjera potpore u sektorima koji su ključni za tranziciju na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija, u skladu s Industrijskim planom u okviru Zelenog plana.⁴⁰ Pojedine mjere iz Privremenog kriznog i tranzicijskog okvira bit će na snazi do 31. prosinca 2025.⁴¹

Potpore podrške poduzetnicima u gospodarstvu u 2024. godini u Republici Hrvatskoj, kao podrška u pandemiji COVID-19 te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu, dodijeljene su u iznosu od 2,5 milijuna eura, što je smanjenje za 554,1 milijun eura ili za 99,6 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su navedene potpore iznosile 556,6 milijuna eura, te predstavlja smanjenje za 1,1 milijardu eura u odnosu na 2022. godinu kada su iznosile preko 1,1 milijarde eura.

³⁶ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/coronavirus_en

³⁷ <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/drzavne-potpore-za-podrsku-gospodarstvu-tijekom-pandemije-covid-a-19/3044>

³⁸ Službeni list Europske unije, C 131, od 14. ožujka 2023. i 21. srpnja 2022.

³⁹ Službeni list Europske unije, C 101/03, od 17. ožujka 2023.

⁴⁰ Priopćenje Europske komisije o usvajanju Privremenog okvira objavljeno je na mrežnim stranicama Europske komisije: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1563.

⁴¹ <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/drzavne-potpore-gospodarstvu-nakon-ruske-agresije-na-ukrajinu/3268>

Tablica 28. Potpore za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19 te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu*	2022.	2023.	2024.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	758,6	6,3	0,06
A1 neposredna subvencija kamata	7,6	16,1	-
A2 otpis duga	-	14,3	-
A2 porezne olakšice	0,005	-	-
B1 kapitalna ulaganja	51,8	-	-
C1 povoljni zajmovi	85,1	127,4	2,5
D jamstva	207,1	392,5	-
UKUPNO	1.110,2	556,6	2,5
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	54,17	28,29	0,19
udio (%) u ukupnim potporama	51,79	26,75	0,17
udio (%) u BDP-u	1,64	0,71	0,003

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

*Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu su potpore dodijeljene prema Privremenim okvirima: Privremeni okvir za dodjelu potpora gospodarstvu za suzbijanje učinaka COVID-a 19 i Privremeni okvir za dodjelu potpora za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu

Udio navedenih potpora u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,003 posto, u 2023. godini 0,71 posto i u 2022. godini 1,64 posto. Udio navedenih potpora u 2024. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,2 posto, a udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga također 0,2 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore podrške gospodarstvu u pandemiji COVID–19 i za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu u 2024. godini u iznosu od 2,5 milijuna eura, najvećim dijelom se odnose na povoljne zajmove u iznosu od 2,5 milijuna eura ili s udjelom od 97,7 posto u navedenim potporama te na subvencije u iznosu od 55.809,02 eura ili 2,3 posto.

Davatelji navedenih potpora u 2024. godini su: HBOR koji je dodijelio 2,5 milijuna eura i Hrvatski zavod za zapošljavanje koji je dodijelio 55.809,02 eura.

HBOR je dodijelio u 2024. godini putem povoljnih zajmova 2,5 milijuna eura potpora s ciljem otklanjanja ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu i to temeljem Izmjene Programa dodjele potpora HBOR-a usklađenog s izmjenama Privremenog kriznog okvira za Ukrajinu, koje se odnose na produljenje razdoblja primjene do 30. lipnja 2024., a Europska komisija je navedenu izmjenu Programa odobrila pod brojem SA.111093.

Hrvatski zavod za zapošljavanje dodijelio je u 2024. godini putem subvencija 55.809,02 eura s ciljem podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19, i to temeljem Programa potpora za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima Koronavirusom (COVID – 19), a Europska komisija je navedeni Program odobrila pod brojem SA.103801.

5. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

Potpore male vrijednosti⁴² ili de minimis potpore se u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i ne smatraju državnim potporama, jer iznos od 300.000,00 eura, sukladno Uredbi 2023/2831, kojeg može primiti jedan poduzetnik po državi članici tijekom bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja, bez obzira na razinu davatelja, namjenu i instrument dodjele potpore male vrijednosti, ne utječe na trgovinu među državama članicama i ne narušava odnosno ne prijeti narušavanju tržišnog natjecanja. Iznos kojeg je mogao primiti jedan poduzetnik sukladno Uredbi 1407/2013 koja je važila do 31. prosinaca 2023. je 200.000,00 eura, odnosno 100.000,00 eura za obavljanje cestovnog prijevoza tereta za najamninu ili naknadu, ali kojeg je mogao primiti u razdoblju od 3 fiskalne godine.

Potpore male vrijednosti dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 205,7 milijuna eura, što je smanjenje za 47 milijuna eura odnosno za 18,6 posto u odnosu na 2023. godinu, kada su navedene potpore iznosile 252,7 milijuna eura, te predstavlja smanjenje za 27 milijuna eura odnosno za 11,7 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore male iznosile 232,8 milijuna eura.

Tablica 29. Potpore male vrijednosti dodijeljene u razdoblju od 2022. do 2024. godine

Potpore male vrijednosti	2022. mln EUR	2023. mln EUR	2024. mln EUR
A1 Neposredne subvencije kamata	1,0	0,8	5,5
A1 Subvencije	213,7	224,0	165,3
A1 Prisilna nagodba i stečaj poduzetnika	1,4	–	–
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	2,8	0,2	0,05
A2 Otpis duga	0,02	0,1	0,01
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	6,1	7,4	14,7
A2 Odgode pri plaćanju poreza	–	0,003	0,01
A2 - Odgode pri podmirenju duga	–	0,1	–
B1 Kapitalna ulaganja	2,8	2,6	1,5
C1 Povoljni zajmovi	2,6	13,3	17,3
D Jamstva	2,4	4,2	1,3
D Plaćanja za opozvana jamstva	0,01	0,002	–
UKUPNO	232,8	252,7	205,7
udio (%) u BDP-u	0,34	0,32	0,24

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora male vrijednosti u BDP-u u 2024. godini iznosio je 0,24 posto, u 2023. godini 0,32 posto dok je u 2022. godini iznosio 0,34 posto.

Potpore male vrijednosti dodijeljene u 2024. godini u iznosu od 205,7 milijuna eura, najvećim dijelom su dodijeljene putem subvencija u iznosu od 165,3 milijuna eura ili s udjelom od 80,4 posto u ukupno dodijeljenim potporama male vrijednosti, slijede povoljni zajmovi sa 17,3 milijuna eura ili 8,4 posto, potom snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa u iznosu od 14,7 milijuna eura ili 7,1 posto, neposredne subvencije kamata s 5,5

⁴² Potpore male vrijednosti ili de minimis potpore u revidiranom razdoblju, odnosno tijekom 2022. i 2023. godine, dodjeljivane su temeljem pravila propisanih Uredbom 1407/2013 i Uredbom 2020/972. Navedena Uredba 1407/2013 važila je do 31. prosinca 2023., a nakon 1. siječnja 2024. potpore male vrijednosti se dodjeljuju temeljem Uredbe 2023/2831.

milijuna eura ili 2,7 posto, kapitalna ulaganja s 1,5 milijuna eura ili 0,7 posto, izdana jamstva s 1,3 milijuna eura ili 0,6 posto, oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice u iznosu od 51.071,88 eura ili 0,02 posto, odgode pri plaćanju poreza s 10.197,07 eura ili 0,005 posto te otpis duga u iznosu od 9.049,80 eura ili 0,004 posto,

Od ukupno dodijeljenih potpora male vrijednosti u 2024. godini u iznosu od 205,7 milijuna eura, davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su 172,1 milijun eura ili 83,7 posto udjela u navedenim potporama, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 33,6 milijuna eura ili 16,3 posto.

Na razini središnje države, davatelji potpora malih vrijednosti, koji su u 2024. godini dodjeljivali navedene potpore, i koje su posljedično tome unesene u Registar, prikazani po visini dodijeljenih potpora jesu sljedeći:

- 92,3 milijuna eura – Hrvatski zavod za zapošljavanje
 - 18,6 milijuna eura – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
 - 15,9 milijuna eura – HBOR
 - 9,3 milijuna eura – Ministarstvo gospodarstva
 - 7,4 milijuna eura – HAMAG – BICRO
 - 6 milijuna eura – Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
 - 4,8 milijuna eura – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
 - 4,2 milijuna eura – Ministarstvo turizma i sporta
 - 4,1 milijuna eura – Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
 - 3,6 milijuna eura – Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
 - 2,9 milijuna eura – Agencija za elektroničke medije
 - 1,3 milijuna eura – Ministarstvo hrvatskih branitelja
 - 902.468,56 eura – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
 - 795.204,76 eura – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
 - 25.546,09 eura – Ministarstvo financija – Carinska uprava.
- Hrvatski zavod za zapošljavanje dodijelio je 92,3 milijuna eura potpora male vrijednosti za zapošljavanje putem subvencija, temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2024. godini iznos od 92,3 milijuna eura i temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2023. godini iznos od 23.815,96 eura.
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva dodijelilo je 18,6 milijuna eura potpora male vrijednosti isključivo putem subvencija, i to za poljoprivredu 16,4 milijuna eura i za ribarstvo i akvakulturu 2,2 milijuna eura. Unutar dodijeljenih potpora malih vrijednosti u sektoru poljoprivrede u iznosu od 16,4 milijuna eura, za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljeno je 12,8 milijuna eura, za sektorski razvoj 1,9 milijuna eura, za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu 1,5 milijuna eura te za regionalni odnosno ruralni razvoj 217.739,87 eura. Potpore male vrijednosti za poljoprivredu, lov i šumarstvo u iznosu od 12,8 milijuna eura, dodijeljene su temeljem Uredbe Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore de minimis u poljoprivrednom sektoru. Potpore male vrijednosti za sektorski razvoj u iznosu od 1,9 milijuna eura dodijeljene su temeljem Programa državne potpore sektoru stočarstva zbog narušenog proizvodnog potencijala u iznosu od 1,6 milijuna eura te Programa sufinanciranja rada regionalnih organizacija vinara i vinogradara za razdoblje od 2024. do 2026. godine u

iznosu od 259.446,00 eura. Potpore male vrijednosti za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu u iznosu od 1,5 milijuna eura dodijeljene su temeljem Programa potpora male vrijednosti za osiguranje likvidnosti poduzetnika u djelatnostima prerade drva i proizvodnje namještaja u Republici Hrvatskoj. Potpore male vrijednosti za regionalni odnosno ruralni razvoj u iznosu od 217.739,87 eura dodijeljene su temeljem Poziva za podnošenje prijedloga aktivnosti u provedbi Višegodišnjeg indikativnog akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike od 2023. do 2027. godine. Potpore male vrijednosti dodijeljene u sektoru ribarstva i akvakulture u iznosu od 2,2 milijuna eura odnose se na program Potpore male vrijednosti dodijeljene temeljem Uredbe Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore u sektoru ribarstva i akvakulture.

- HBOR je dodijelio 15,9 milijuna eura potpora male vrijednosti za regionalni razvoj temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti HBOR-a, i to kroz povoljne zajmove 10,5 milijuna eura, putem neposrednih subvencija kamata 4,8 milijuna eura, putem jamstava 663.474,49 eura te putem poreznih olakšica 8.228,81 euro.
- Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je 9,3 milijuna eura potpora male vrijednosti isključivo u obliku subvencija malim i srednjim poduzetnicima putem sljedećih programa: Programa dodjele potpora male vrijednosti za mjeru NPOO.C1.1.2. R3–I2 – Vaučeri za digitalizaciju i Vaučeri za digitalizaciju 2 iznos od 6,9 milijuna eura, Naukovanja za obrtnička zanimanja za 2023. godinu iznos od 1,6 milijuna eura, Programa „Očuvanje i razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta“ za 2023. godinu 461.807,24 eura, Programa „Razvoj zadružnog poduzetništva“ za 2024. godinu 331.720,90 eura, Cjeloživotnog obrazovanja za obrtništvo za 2024. godinu 64.336,93 eura te Programa dodjele potpora male vrijednosti mikro, malim i srednjim poduzetnicima za subvencioniranje krajnje cijene plina u svrhu ublažavanja rizika od energetskog siromaštva 651,59 eura.
- HAMAG – BICRO je dodijelio 7,4 milijuna eura potpora male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima putem subvencija, povoljnih zajmova i izdanih jamstava temeljem sljedećih programa: EFRR Mali zajmovi 5,7 milijuna eura, Mali zajam za ruralni razvoj 1,1 milijun eura, ESIF Pojedinačna jamstva 437.113,82 eura, Jamstva 160.401,19 eura, EUROSTARS 23.000,00 eura, ESIF Mikro zajmovi 6.173,08 eura te Pojedinačna jamstva za ruralni razvoj 1.052,88 eura.
- Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara dodijelio je 6 milijuna eura za regionalni razvoj putem poreznih olakšica dodijeljenih temeljem programa Povrat 50 posto uplaćenih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje.
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je 4,8 milijuna eura potpora male vrijednosti, i to malim i srednjim poduzetnicima 3,3 milijuna eura te za zapošljavanje 1,5 milijuna eura. Malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno je 3,3 milijuna eura putem poreznih olakšica temeljem programa Porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i I. skupine prema Indeksu razvijenosti. Potpore male vrijednosti za zapošljavanje dodijeljene su putem subvencija u iznosu od 1,5 milijuna eura temeljem programa Potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima za pokretanje gospodarskih aktivnosti i očuvanje radnih mjesta u iznosu od 1,5 milijuna eura te Potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima za pokretanje gospodarskih aktivnosti i očuvanje radnih mjesta u 2023. godini u iznosu od 3.479,66 eura.

- Ministarstvo turizma i sporta dodijelilo je 4,2 milijuna eura potpora male vrijednosti putem subvencija i neposrednih subvencija kamata temeljem sljedećih programa: Konkurentnost turističkog gospodarstva u 2024. godini 3,3 milijuna eura, Program dodjele de minimis potpora (potpora male vrijednosti) za ulaganja u sektoru turizma 890.790,77 eura, Razvoj turizma na selu 21.556,93 eura te Program financiranja privatnih iznajmljivača 5.596,15 eura.
- Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine dodijelilo je 4,1 milijun eura putem subvencija energetskega sektoru za zaštitu okoliša temeljem sljedećih programa: Izmjena i dopuna Programa dodjele potpora male vrijednosti (de minimis) za energetske obnovu višestambenih zgrada oštećenih u potresima 3 milijuna eura, Izmjena i dopuna Programa dodjele potpora male vrijednosti (de minimis) za energetske obnovu višestambenih zgrada 1,1 milijun eura te Izmjena i dopuna Programa dodjele de minimis potpora za energetske obnovu zgrada javnog sektora 12.040,36 eura.
- Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je za zapošljavanje 3,6 milijuna eura subvencija temeljem Programa potpora male vrijednosti za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za razdoblje od 2024. do 2026. godine.
- Agencija za elektroničke medije dodijelila je za audiovizualnu industriju 2,9 milijuna eura putem subvencija, temeljem programa dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.
- Ministarstvo hrvatskih branitelja dodijelilo je putem subvencija 1,3 milijuna eura, i to za zapošljavanje temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2024. do 2027. godine 1,1 milijun eura te kao potpora kulturi temeljem Programa sufinanciranja audiovizualnih djela o Domovinskom ratu 203.000,00 eura.
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijelio je 902.468,56 eura potpora male vrijednosti za zaštitu okoliša putem subvencije temeljem Programa dodjele de minimis potpora za klimu, zaštitu okoliša, energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije 796.332,56 eura te Pojedinačne de minimis potpore dodijeljene temeljem Uredbe Komisije (EU) 2023/2831 iznos od 106.136,00 eura.
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih dodijelilo je 795.204,76 eura potpora male vrijednosti putem subvencija za istraživanje i razvoj, inovacije, temeljem prve izmjene Programa dodjele potpora male vrijednosti za projekte „Ciljana znanstvena istraživanja“.
- Ministarstvo financija – Carinska uprava dodijelila je 25.546,09 eura potpora male vrijednosti putem poreznih olakšica temeljem Programa Povrata plaćene trošarine na dizelsko gorivo za pogon strojeva za pripremu površina u razminiranju s ciljem ublažavanja ili otklanjanja šteta prouzročenih ratnim okolnostima.

Davatelji potpora malih vrijednosti na lokalnoj razini su županije, općine i gradovi, a isti su temeljem podataka iz Registra dodijelili u 2024. godini 33,6 milijuna eura.

- Županije, općine i gradovi dodijelili su 33,6 milijuna eura potpora male vrijednosti putem raznih instrumenata, a ciljevi i iznosi za koje su potpore dodijeljene, prikazani su po visini dodijeljenih sredstava: malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno je 28,4 milijuna eura, za turizam 1,4 milijuna eura, za regionalni razvoj 904.363,57 eura, za radiotelevizijsko emitiranje 568.734,08 eura, za pomorski promet 481.365,45 eura, za zapošljavanje 415.453,45 eura, za kopneni cestovni promet 410.206,09 eura, za kulturu 309.088,28 eura, za sektorski razvoj 191.328,03 eura, za istraživanje i razvoj i inovacije 187.085,64 eura, za audiovizualnu industriju 139.289,00 eura, za zaštitu kulturne baštine 133.781,76 eura, za otklanjanje i ublažavanje šteta prouzročenih prirodnim nepogodama ili izvanrednim okolnostima 50.087,68 eura, za zračni promet 15.000,00 eura, za sanaciju poduzetnika u teškoćama 11.300,00 eura, za usavršavanje 9.300,00 eura, za lokalnu infrastrukturu 5.500,00 eura te za poštanske usluge 1.559,48 eura.

6. ZAKLJUČAK

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2024. godinu izradilo je Ministarstvo financija sukladno Zakonu, a temeljem dostavljenih i preuzetih podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti iz Registra. Podatke u Registar unose davatelji, koji su sukladno Zakonu i Pravilniku, obvezni iste unositi u Registar bez odgode te su isključivo i odgovorni za istinitost unesenih podataka i njihov pravovremeni unos.

Kako bi se osiguralo poštivanje načela transparentnosti, Ministarstvo financija na svojim mrežnim stranicama javno objavljuje podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su davatelji potpora unijeli u Registar te podatke o mjerama potpora, odnosno podatke o programima državnih potpora temeljem kojih davatelji dodjeljuju državne potpore kao i podatke o pojedinačnim/jednokratnim tzv. ad hoc državnim potporama, koje se ne dodjeljuju na temelju programa državnih potpora. Isto tako, na mrežnim stranicama Ministarstva financija dostupna su i pravila o potporama EU na temelju kojih su dodijeljene državne potpore i potpore male vrijednosti koje su predmet ovog Izvješća.

Potrebno je istaknuti kako Europska komisija isključivo odobrava vrste potpora koje mogu utjecati na narušavanje tržišnog natjecanja, dok Ministarstvo financija daje mišljenja na prijedloge potpora koji su izuzeti od obveze prijave Europskoj komisiji s aspekta njihove usklađenosti s Uredbom o općem skupnom izuzeću. U okviru prijedloga potpora, neovisno o tome odlučuje li o njima Europska komisija ili su obuhvaćeni Uredbom o općem skupnom izuzeću, u najvećoj mjeri zastupljeni su programi potpora, a pojedinačne jednokratne potpore predstavljaju izuzetak, što govori o povećanoj disciplini davatelja potpora.

U odnosu na kretanja prikazana u ovom Izvješću može se istaknuti kako 2024. godina predstavlja svojevrsnu prijelomnu točku u sustavu državnih potpora Republike Hrvatske. Naime, nakon razdoblja obilježenog izvanrednim EU okvirima i privremenim intervencijama vezanim uz pandemiju, energetska krizu i učinke rata u Ukrajini, sustav potpora u 2024. ulazi u fazu stabilizacije i uz pomak i prilagodbu standardnim pravilima Europske unije.

Uzimajući u obzir prethodno istaknuto vezano uz izmijenjenu metodologiju prikaza državnih potpora može se istaknuti kako su ukupno dodijeljene potpore u 2024. godini iznosile 1,4 milijarde eura, što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 30,4 posto. Posljedično tome smanjen je i udio potpora u BDP-u za 0,98 postotna boda. Smanjen je također udio potpora u rashodima države za 2,98 postotna boda. Isto tako, u odnosu na prethodnu godinu smanjene su i potpore po zaposlenom za 32,6 posto te potpore po stanovniku za 30,4 posto. Navedeni podatci predstavljaju očekivano smanjenje u odnosu na prethodne godine obilježene kriznim mjerama.

Od ukupno dodijeljenih potpora u iznosu od 1,4 milijarde eura u 2024. godini, na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi se iznos od 128,2 milijuna eura ili 8,8 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi iznos od 1,3 milijarde eura ili 91,2 posto udjela. U okviru smanjivanja ukupnih potpora znakovito je kako se to ne odnosi na potpore poljoprivredi i ribarstvu koje i dalje bilježe trend rasta.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 128,2 milijuna eura, što je povećanje za 12,6 posto u odnosu na prethodnu godinu, a putem poticaja i izravnih plaćanja, odnosno putem sredstava koja se i ne smatraju državnim potporom,

dodijeljeno je ukupno 842,1 milijun eura. Ukoliko bi zbrojila i potpore i poticaji i izravna plaćanja, tada iznos javnih sredstava dodijeljenih u sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosi 970,3 milijuna eura.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 1,3 milijarde eura, što je smanjenje za 32,9 posto u odnosu na prethodno razdoblje. Osim smanjivanja dodijeljenih potpora, pozitivan trend u okviru ovih vrsta potpora očituje se i u smanjenju sektorskih potpora. Također, u velikoj mjeri smanjeni su iznosi dodijeljenih potpora za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu čiji udio iznosi 0,2 posto. Istodobno se bilježi nastavak stabilne strukture odnosa između sektorskih i horizontalnih potpora, pri čemu sektorske potpore zadržavaju najveći udio, osobito u području prometa i audiovizualnih djelatnosti što je posljedica karakteristika domaćeg gospodarstva, ali i vanjskih utjecaja koji su prisutni.

Sektorske potpore odnosno potpore posebnim sektorima dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 802,6 milijuna, što predstavlja smanjenje od 5,5 posto u odnosu na ranije razdoblje, a unutar tih potpora, najviše potpora dodijeljeno je u sektoru prometa s udjelom od 45,6 posto, slijede potpore za zaštitu okoliša i očuvanje energije od 21,5 posto, usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju od 21,2 posto, sektor turizma od 5,6 posto, poštanske usluge od 3,1 posto, brodogradnja od 1,7 posto te razvoj širokopojsnih mreža od 1,3 posto.

Horizontalne potpore, uključujući horizontalne ciljeve, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 515,8 milijuna eura, a unutar horizontalnih potpora, na horizontalne ciljeve odnosno horizontalne potpore u užem smislu⁴³, odnosi se udio od 41,4 posto, na regionalne potpore 26,1 posto i na potpore na lokalnoj razini 32,5 posto.

Unutar potpora za horizontalne ciljeve ili „horizontalne potpore u užem smislu“⁴⁴ dodijeljene u 2024. godini u iznosu od 213,5 milijuna eura, najviši udio odnosi se na potpore dodijeljene za istraživanje i razvoj i inovacije od 75,1 posto, slijede potpore za zapošljavanje od 18,3 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima od 4,8 posto, potpore za kulturu od 1,4 posto te potpore za usavršavanje dodijeljene od 0,4 posto.

Potpore male vrijednosti ili de minimis potpore dodijeljene su u 2024. godini u iznosu od 205,7 milijuna eura, što je smanjenje za 18,6 posto, a davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su 83,7 posto udjela, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 16,3 posto.

U prikazu podataka vezano za strukturu dodijeljenih potpora u razdoblju od 2022. do 2024. godine, vidljivo je kontinuirano smanjenje dodjele ukupnih potpora za svako sljedeće razdoblje, međutim, u samoj strukturi odnosa između sektorskih i horizontalnih potpora nema promjena, jer je i dalje udio sektorskih potpora puno viši u odnosu na horizontalne potpore koje se i nadalje smatraju „poželjnim pozitivnim potporama“ koje pozitivno utječu na rast gospodarstva.

Navedene sektorske potpore koje se i nadalje kontinuirano dodjeljuju u najvećem udjelu odnose se na sektor prometa i za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju, a što se tiče horizontalnih potpora, i nadalje se najveći udio i dalje odnosi na potpore za zaštitu okoliša i energetske mjere, što je u skladu s ciljem smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 posto što je usklađeno s Europskim zelenim planom koji teži da Europa postane prvi klimatski neutralni kontinent do 2050. godine.

⁴³ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

⁴⁴ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

Važno je naglasiti kako struktura samih dodijeljenih potpora tijekom proteklih godina predstavlja pozitivni odraz poduzetih mjera ekonomske politike koju Vlada Republike Hrvatske i nadalje provodi, a koje su financiranje sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti i fondovima EU. Samim korištenjem sredstava putem mjera Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, i struktura dodijeljenih državnih potpora se ciljano usmjerava u područja energetskega sektora kao što su korištenje obnovljivih izvora energije, kružno gospodarstvo, učinkovita kogeneracije, pa potom i one mjere koje su usmjerene u digitalizaciju i jačanju konkurentnosti u poduzetništvu. Osim Uredbe o općem skupnom izuzeću, te Smjernica o državnim potporama za klimu, zaštitu okoliša i energiju, Europska komisija je u srpnju 2025. godine usvojila Okvir za mjere državne potpore kojima se podupire plan za čistu industriju⁴⁵ koji je u primjeni do 31. prosinca 2025., kao dodatnu vrstu pravila koja omogućuju postizanje ciljeva iz područja zaštite okoliša i energetike.

Najveći pad dodjele potpora odnosi se na potpore dodijeljene za podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu sa smanjenjem od 99,6 posto u odnosu na 2023. godinu, zbog prestanka važenja pravila koja su omogućavala dodjelu ovih vrsta potpora na kojima se temeljila dodjela tih potpora. U razdoblju dodjele, predmetne potpore imale su pozitivan učinak na poslovanja poduzetnika za vrijeme razdoblja trajanja pandemije bolesti COVID-19 te na negativne posljedice s kojima su se suočavali poduzetnici tijekom trajanja rata u Ukrajini.

Za očekivati je kako će pokazatelji iz ovoga Izvješća zasigurno imati i utjecaj u narednim razdobljima kako na izvore financiranja, tako i na buduće promjene postojećih smjernica i okvira dodjele potpora kako bi se prilagodili spomenutim ciljevima Europske unije. Isto tako, uzimajući u obzir postojeća pravila o potporama i njihove očekivane buduće izmjene, novi Okvir za mjere državne potpore kojima se podupire plan za čistu industriju, mijenjat će se i određenja davatelja potpora koje bi u još većoj mjeri trebale biti usmjerene općim ciljevima zaštite okoliša, digitalizacije, energetske učinkovitosti, dekarbonizacije i jačanja istraživanja i razvoja s ciljem još veće inovativnosti i prilagodbe novim tehnologijama uključujući pritom i umjetnu inteligenciju.

Stoga u 2024. godini, ali i u budućim razdobljima prepoznaje se potreba jačanja važnosti kvalitetnog ex ante pristupa analiziranju prijedloga potpora, osobito zbog promjena u europskim pravilima i novog Okvira za mjere državne potpore kojima se podupire plan za čistu industriju koji potiče ulaganja u energetske učinkovitost, dekarbonizaciju, digitalizaciju i nove tehnologije. U tom kontekstu u području državnih potpora, kao i druge države članice, Republika Hrvatska se suočava s izazovima kao što su održavanje ravnoteže između sektorskih i horizontalnih potpora, jačanje administrativnih kapaciteta davatelja potpora, smanjivanje ovisnosti o jednokratnim intervencijama te osiguravanje kontinuiteta ulaganja i nakon završetka provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

Sami ciljevi sektorskih politika i njihova ostvarenja prikazana putem dodijeljenih državnih potpora ukazuju na uspješnu provedbu mjera ekonomske politike koje su pozitivno djelovale na izazove uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, energetske krizom i ostalim čimbenicima i rizicima uslijed ratnih zbivanja u Ukrajini.

⁴⁵ Službeni list Europske unije, C/2025/3602, od 4. srpnja 2025.

Može se istaknuti kako 2024. godina potvrđuje da se sustav državnih potpora Republike Hrvatske uspješno kreće iz izvanrednog i reaktivnog okvira prema stabilnijem, ciljanijem i strateški usmjerenom modelu koji je u potpunosti usklađen s razvojnim prioritetima EU. Navedeno proizlazi iz podataka koji ukazuju na uspješnu tranziciju sustava potpora iz kriznog razdoblja prema stabilnijem i ciljanijem modelu dodjele potpora. Struktura potpora pokazuje usklađenost s prioritetima EU, dok identificirani izazovi predstavljaju priliku za daljnje jačanje učinkovitosti sustava potpora i podrške održivom razvoju hrvatskog gospodarstva.

U globalnom okruženju obilježenom ubrzanom tehnološkom transformacijom i rastućom konkurencijom velikih ekonomija kao što su Sjedinjene Američke Države i Kina, može se reći kako Europska unija prepoznaje stratešku potrebu za jačanjem svoje ekonomske otpornosti i povećanjem produktivnosti. Državne potpore pritom imaju važnu ulogu kao instrument kojim se mogu potaknuti ulaganja u istraživanje i razvoj, napredne tehnologije, digitalnu infrastrukturu te projekte koji doprinose tehnološkoj autonomiji i energetske neovisnosti i samodostatnosti EU gospodarstva. U tom smislu, prilagodba nacionalnih sustava potpora europskim industrijskim, energetskim i klimatskim ciljevima postaje ključna komponenta dugoročne konkurentnosti cijele EU.

Za Republiku Hrvatsku, ovaj europski strateški pomak otvara prostor za jače pozicioniranje u vrijednostima visoke dodane vrijednosti, osobito kroz potpore usmjerene inovacijama, digitalnoj transformaciji, energetici i zelenoj tranziciji. Sustavno preusmjeravanje potpora prema područjima koja povećavaju produktivnost uz očuvanje usklađenosti s pravilima EU predstavlja značajan razvojni izazov, ali i priliku da se nacionalno gospodarstvo učini konkurentnijim, otpornijim i dugoročno održivijim, a koji će biti više usmjeren na stvaranje preduvjeta za rast produktivnosti, tehnološki napredak i poduzetničku dinamiku koja može odgovoriti globalnim tržišnim pritiscima.

Zaključno, pred Republikom Hrvatskom, kao i pred EU, stoji izazov jačanja produktivnosti, tehnološke autonomije i otpornosti na globalne poremećaje, pri čemu državne potpore postaju jedan od instrumenata za ubrzavanje ulaganja u inovacije, zelenu i digitalnu tranziciju, te projekte koji stvaraju dugoročnu konkurentsku prednost. Samim time se u budućem razdoblju očekuje daljnje jačanje horizontalnih ciljeva i usklađivanje nacionalnih programa s novim europskim industrijskim smjernicama, uključujući poticanje čiste industrije, naprednih tehnologija, energetske učinkovitosti i istraživačkih kapaciteta.

Zbog svega naprijed navedenog, sustav potpora mora ostati fleksibilan, analitički utemeljen i pravovremeno prilagođen globalnim kretanjima, kako bi doprinosio modernizaciji gospodarstva, povećanju produktivnosti i stvaranju održivih, konkurentnih i otpornih razvojnih struktura. Ovo Izvješće stoga ne odražava samo stanje u 2024. godini, već i afirmira smjer kojim se nacionalne politike trebaju kretati kako bi hrvatsko gospodarstvo i u nadolazećim godinama ostalo usklađeno s europskim ciljevima i globalnim izazovima.

PRILOG 1.**Davatelji potpora na razini središnje države u 2024. godini**

<i>Davatelji potpora na razini središnje države u 2024. godini</i>
1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo gospodarstva
3. Ministarstvo hrvatskih branitelja
4. Ministarstvo kulture i medija
5. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
6. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
7. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
8. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
9. Ministarstvo turizma i sporta
10. Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
11. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
12. Agencija za elektroničke medije
13. Agencija za obalni linijski pomorski promet
14. Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
15. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
16. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG – BICRO)
17. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
18. Hrvatski audiovizualni centar
19. Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
20. Hrvatski zavod za zapošljavanje
21. Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	
Kategorija	
Namjena	
HORIZONTALNA PRAVILA	
Istraživanje i razvoj i inovacije	Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja
	Pokrićanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike
	Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici)
	Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima
	Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
Mali i srednji poduzetnici	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja
	Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Savjetodavne usluge
	Sudjelovanje na sajmovima
	Pokrićanje troškova prava industrijskog vlasništva
	Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije
	Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
Zapošljavanje	Zapošljavanje osoba s invaliditetom ili osoba koje se teže zapošljavaju
	Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja osoba s invaliditetom
Usavršavanje	Posebno usavršavanje zaposlenika
	Opće usavršavanje zaposlenika
Kultura i zaštita baštine	Poticanje kulture i zaštita baštine
POSEBNA SEKTORSKA	
Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarnji plovni putevi)	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Zračni promet	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Pomorski promet	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobrovanje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodara
	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade tj. podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Proizvodnja čelika	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje
Brodogradnja	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje
	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja

	iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
	Javne radiodifuzijske usluge
	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost
	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Poštanske usluge
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Turizam
	Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Zaštita okoliša i ušteda energije
	Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša
	Ušteda energije
	Obnovljivi izvori energije
	Kogeneracija i daljinsko grijanje
	Gospodarenje otpadom
	Sanacija onečišćenih područja
	Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji
	Sustav trgovanja dozvolama
	Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
	Sanacija i restrukturiranje
	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
	REGIONALNA
	Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
	Otvaranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
	Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
	Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine
1. Državna razina
2. Regionalna razina
3. Lokalna razina
4. Ostalo

PRILOG 3.

Instrumenti državne potpore i potpore male vrijednosti

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** – subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj)
- **A2** – oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjenja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobođanja za porezne obveznike na području Grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja).

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu A2 ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi** - krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak. U ovoj skupini nalaze se i zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u financijskim poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto

određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i opozvana jamstva kod kojih je element potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročenog slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja
Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera, već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju duga	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Skupina B	
Ulaganja u vlastiti kapital	potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element potpore nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države
Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti potporu
Skupina C1	
Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma
Skupina D	
Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva
Skupina E1	
Ostalo	